

POLONUS

4

235

2016

**Związek Polaków w Rumunii
Uniunea Polonezilor din România**

Stanisława Maria Jakimowska Stanislava Maria Iachimovschi

Stanisława Maria Jakimowska urodziła się 24 lipca 1941 r. w Czerniowcach, w polskiej rodzinie. Jej ojciec nazywał się Eduard Duciewicz, a matka Teofila z domu Dutkowska urodzona w Sadagórze. W 1944 r. rodzina schroniła się w Rumunii przed Armią Radziecką. Przez sześć tygodni (marzec-kwiecień 1944 r.) podróżowali w towarowym wagonie dołączonym do składów wojskowych, zatrzymując się w Codlea, Arad,

Stanislava Maria Iachimovschi s-a născut pe 24 iulie 1941 în Cernăuți, într-o familie poloneză. Tatăl său era Eduard Duciewicz, iar mama sa era Teofila, născută Dutkowska în Sadagura. În anul 1944 familia s-a refugiat în România din fața trupelor sovietice. Timp de șase săptămâni (martie-aprilie 1944) familia a călătorit într-un vagon de marfă atașat la garnituri militare cu opriri la Codlea, Arad, Deva, Salonta și Oradea, unde a rămas până în 1960, când familia s-a mutat la Suceava.

La Salonta a urmat școala primară și a absolvit Liceul „Arany Janos”. După susținerea examenului de bacalaureat la Oradea, a intrat la Facultatea de Filologie a Universității „Babeș-Bolyai” pe care a absolvit-o în anul 1964. Între timp, părinții s-au mutat la Suceava și aici a luat repartiție guvernamentală la Adâncata. Obișnuia să spună că părinții s-au mutat la Suceava ca să fie mai aproape de casa părintească de la Cernăuți. În 1963 se căsătorește cu Wilhelm Iachimovschi. Între anii 1967-1996 a predat limba și literatura română la mai multe licee din oraș. Faptul că a fost un bun pedagog o dovedesc contactele menținute de ani cu mulți dintre foștii săi elevi care îi arătau o enormă simpatie și respect.

Împreună cu soțul său a făcut parte din grupul de inițiativă care a reactivat în anul 1990 Asociația Polonezilor din Suceava, după o întrerupere de 50 de ani, care a preluat și continuă tradițiile Asociației Polone de Ajutor Frățesc și de Lectură întemeiate în anul 1903.

A început să lucreze în redacția publicației bilingve „Polonus”, apărută la București în 1991 și mutată ulterior la Suceava în august 1993. De 20 ani

Deva, Salonta i Oradei, gdzie pozostali do roku 1960 r., kiedy to przenieśli się do Suczawy.

W Salonta uczęszczała do Szkoły Podstawowej i ukończyła Liceum im. Arany Janos. Po egzaminie maturalnym w Oradei rozpoczęła naukę na Wydziale Filologicznym Uniwersytetu im. Babeş-Bolyai w Klużu, który ukończyła w roku 1964 r. W międzyczasie jej rodzice przenieśli się do Suczawy, gdzie i ona otrzymała w Adâncata rządowy przydział do pracy. Zwykła mówić, że rodzice przenieśli się do Suczawy, aby być bliżej swojego rodzinnego domu w Czerniowcach. W roku 1963 wyszła za mąż za Wilhelma Jakimowskiego. W latach 1967-1996 pracowała jako nauczyciel języka i literatury rumuńskiej w suczawskich szkołach średnich. O tym, jak dobrym była pedagogiem świadczą utrzymywane latami kontakty z wieloma uczniami, darzącymi ją ogromną sympatią i szacunkiem.

Razem z mężem Wilhelmem tworzyła grupę suczawskich Polaków, którzy zainicjowali w roku 1990, po 50 latach przerwy w działalności, reaktywację Stowarzyszenia Polaków w Suczawie. Stowarzyszenie podjęło i kontynuuje tradycje Towarzystwa Bratniej Pomocy i Czytelni Polskiej, powstałego w roku 1903.

Rozpoczęła pracę w redakcji dwujęzycznego pisma „Polonus”, założonego w 1991 r. w Bukareszcie i przeniesionego w sierpniu 1993 r. do Suczawy. Przez 20 lat była redaktorem naczelnym miesięcznika. Od roku 1999 sprawowała funkcję prezesa Stowarzyszenia Polaków w Suczawie. W latach 1999-2002 była także wiceprezesem Związku Polaków w Rumunii. Za jej ogromny osobisty wkład w działalność organizacji polonijnej w Rumunii nadano jej tytuł Prezesa Honorowego Związku Polaków w Rumunii. Potrafiła zintegrować suczawskie środowisko polonijne. Skupiała wokół siebie także mnóstwo młodych ludzi. Była niezwykle otwarta i serdeczna w kontaktach z innymi.

Przez 17 lat była współorganizatorem i „duszą” sympozjum naukowego organizowanego w ramach Dni Polskich. Była zaangażowana we wszystkie przedsięwzięcia Związku Polaków w Rumunii, wnosząc do nich swoją wiedzę, doświadczenie i wycucie. Wielokrotnie reprezentowała organizację polonijną z Ru-

este redactor șef al publicației. Din anul 1999 este președinte al Asociației Polonezilor din Suceava. În anii 1999-2002 a fost vicepreședintele Uniunii Polonezilor din România. Activitatea ei din cadrul asociației de polonezi din România a fost apreciată fiind numită Președinte de Onoare al Uniunii Polonezilor din România. A reușit să reunească comunitatea poloneză suceveană. A adunat în jurul său o mulțime de oameni tineri, a fost deosebit de deschisă și cordială cu ceilalți.

De 17 ani este coorganizatorul și „suffletul” simpozionului științific internațional din cadrul Zilelor Culturii Polone. S-a implicat în organizarea tuturor manifestărilor și aniversărilor Uniunii Polonezilor din România introducând în acestea cunoștințele, experiența și sensibilitatea ei. A reprezentat Uniunea Polonezilor din România la congrese și întâlniri ale diasporei poloneze din Europa și din lume, dar și în România.

A fost o persoană cu vaste cunoștințe și o cultură deosebită. Cunoștea foarte bine limba română, de

munii podczas kongresów i spotkań Polonii z Europy, jak i całego świata, a także w samej Rumunii.

Była osobą o ogromnej wiedzy i kulturze osobistej. Miała szczególne wyczucie języka rumuńskiego, dzięki czemu świetnie tłumaczyła. Mówiła też piękną polszczyzną, władała poza tym językiem francuskim i węgierskim. Posiadała także rozległą wiedzę o Polonii rumuńskiej i jej dziejach.

Jej zaangażowanie zostało docenione przez najwyższe polskie władze. Została odznaczona medalami „Pro Patria” i „Pro Memoria” oraz Złotym Krzyżem Zasługi.

Zmarła 13 kwietnia 2016 r. Nie zastąpi jej nikt.

**Redakcja „Polonusa”
i współpracownicy ze Związku Polaków w Rumunii**

aceea traducea excelent. Vorbea foarte frumos limba polonă și în afară de aceasta, cunoștea la perfecție limba franceză și maghiară. Avea vaste cunoștințe despre diaspora poloneză din România și istoria acesteia.

Activitatea ei a fost recunoscută de cele mai înalte autorități poloneze, fiind distinsă cu medaliile „Pro Patria” și „Pro Memoria” precum și cu „Crucea de Aur de Merit”.

A murit pe 13 aprilie 2016. Nimeni nu o va putea înlocui.

**Redacția „Polonus”
și colaboratorii din Uniunea Polonezilor din România**

* * * * *

SMUTNE ROZSTANIE

TRISTA DESPĂRȚIRE

Wszyscy wiemy, jak bolesne są rozstania z bliskimi osobami. Jak ciężko jest nam mówić lub pisać o ludziach, którzy odeszli od nas na zawsze. Gdy przyjrzymy się naszemu życiu zobaczymy, że nieustannie przewijają się w nim pożegnania – nie tylko z osobami, ale i z uczuciami, z miejscami, z kolejnymi etapami życia, z marzeniami... Wiadomo, że musi nadejść taka chwila, ale nie możemy się z nią pogodzić. Na usta cisną się słowa księdza Jana Twardowskiego: „śpieszmy się kochać ludzi, tak szybko odchodzą”. Mimo przeżytych wielu lat, zbyt szybko, aby rozstać się z tym światem.

Mimo fizycznej niemocy była sprawna intelektualnie. Niemal do końca zajmowała się czasopismem „Polonus”. W pożegnalnej mowie prezes Związku

fost abilă intelectual. Aproape până la sfârșit s-a ocupat de revista „Polonus”. În cuvântul de adio, președintele Uniunii a spus despre Doamna Stasia că a fost o en-

Polaków wyraził się o Pani Stasi, że była encyklopedią. Posiadała ogromną wiedzę, zawsze służyła dobrą radą i pomocą. Mówi się, że nie ma ludzi niezastąpionych, ale w Jej sytuacji ta maksyma się nie potwierdza. Będzie nam Jej brakować nie tylko w redakcji, ale i w codziennym życiu.

Współpracowałam z Nią od samego początku. Jako redaktor szukałam ciekawych tematów dotyczących najważniejszych wydarzeń związanych z historią Polski, tą nowszą i tą starszą. Zawsze akceptowała moje pomysły. W swoich podróżach szukałam poloników i miejsc poświęconych bohaterom narodowym oraz wybitnym Polakom, m.in. Mickiewiczowi, Chopinowi, Słowackiemu. Sama zachęcała mnie, aby o nich napisać. Dzieliła nas odległość, ale byłyśmy w ciągłym kontakcie. Na bieżąco rozwiązywałyśmy interesujące nas problemy. Umiała słuchać i zawsze miała swoje zdanie na dany temat.

Nadszedł czas rozstania. Pozostała pustka, której nie da się wypełnić. Podnoszę słuchawkę, aby zadzwonić i zapytać o zdrowie. Nie będzie już telefonów ani odpowiedzi.

Barbara Breabăn

* * * * *

PRZYJACIEL

Amicus verus rara avis est

Tak, to prawda – prawdziwy przyjaciel jest rzadkim ptakiem. Tak naprawdę wiemy o tym dopiero wtedy, gdy nam go brakuje. Takim Przyjacielem dla mnie była Pani Stasia Jakimowska.

Poznaliśmy się w jakimś określonym czasie naszego życia – czy to ważne gdzie i kiedy? Nie, wcale nie. Z racji wieku mogła być moja mamą, ale kiedyś – bodajże w redakcji „Polonusa” – pijąc mocną małą czarną zgodnie ustaliliśmy, że ona będzie dla mnie

ciclopedie. Poseda enorme cunoștințe, întotdeauna slujea cu un sfat bun și cu ajutor. Se spune că nu există oameni de neînlocuit, dar în situația Dumneaei această maximă nu se confirmă. O să ne lipsească nu numai la redacție, dar și în viața de zi cu zi.

Am colaborat cu Ea de la bun început. Ca redactor căutam teme interesante privind cele mai importante evenimente legate de istoria Poloniei, mai nouă sau mai veche. Tot timpul accepta ideile mele. În călătoriile mele am căutat lucruri legate de Polonia și locuri dedicate eroilor naționali precum și polonezilor eminenți, cum ar fi: Mickiewicz, Chopin, Słowacki. Chiar ea mă îndemna să scriu despre ei. Ne despărțea distanța, dar am fost într-un contact permanent. În mod sistematic rezolvam problemele care ne interesau. Știa să asculte și tot timpul avea propriul răspuns la o temă dată.

A venit timpul despărțirii. A rămas un gol care nu se poate umple. Ridic receptorul ca s-o sun s-o întreb de sănătate. N-o să mai fie telefoane și nici răspunsuri.

PRIETENUL

Amicus verus rara avis est

Da, este adevărat – un prieten adevărat este o pasăre rară. Realizăm acest lucru cu adevărat abia atunci când ne lipsește. Un astfel de Prieten îmi era Doamna Stasia Jakimowska.

Ne-am cunoscut la un moment dat al vieții noastre – oare este important unde și când? Nu, cu siguranță nu. Datorită vârstei putea să-mi fie mamă, dar într-o zi la redacția „Polonus” – bând o cafea mică am stabilit împreună că ea va fi sora mea mai mare, iar eu voi fi fratele ei mai mic. Mi-au dat lacrimi de bucurie, pentru că rar se întâmplă ca numărul fraților să crească atât de repede. De atunci ne-am trimis scrisori foarte des. La început erau niște scrisori tradiționale – scrise cu stiloul pe o hârtie frumoasă, puse în plic cu timbru. Totuși, porumbeii poștei zburau destul de mult timp, deci scrisorile noastre au început să fie trimise prin internet, dar... ele au păstrat sufletul nostru. Câteodată ne scriam în franceză – în glumă. În realitate eu cunosc foarte puțin limba, dar... exprimam ceea ce voiam.

Deoarece Doamna Stasia traducea în limba română textele mele pentru „Polonus”, ne sunam des. Cândva am sunat-o să mai vorbim puțin, iar ea îmi spune că scriu foarte emfatic.

– Dar ce înseamnă asta pentru dumneavoastră? – am întrebat.

– Am probleme cu traducerea textelor dumneavoastră – a spus.

– Dar Doamnă Stasia, vă rog să nu vă îngrijorați! – am râs, dar am înțeles-o destul de bine.

starszą siostrą, a ja dla niej będę młodszym bratem. Aż mi łezki radości popłynęły, no bo niezwykle rzadko się zdarza, aby tak szybko pomnożyć rodzeństwo. Odtąd bardzo często pisaliśmy do siebie listy. Początkowo były one tradycyjne – pisane piórem na pięknym papierze, zamknięte w kopercie, ze znaczkiem. Jednak gołębie pocztowe fruwały zbyt długo, więc nasze listy zaczęły płynąć drogą internetową, ale... nasze listy zachowały nasze dusze. Czasami pisaliśmy do siebie po francusku – ot tak, dla humoru, dowcipu. Wprawdzie ja znam bardzo słabo ten język, ale... co chciałem, to wyraziłem.

Ponieważ Pani Stasia tłumaczyła moje teksty do „Polonusa” na język rumuński, dlatego często dzwonił mi do siebie. Kiedyś zatelefonowałem do niej, aby sobie trochę pogadać, a ona mi mówi, że piszę bardzo górnolotnie.

- A co to znaczy dla Pani? – zapytałem.
- Mam kłopoty z tłumaczeniem księdza tekstów – usłyszałem.
- Ależ Pani Stasiu, proszę się nie przejmować! – uśmiełem się, ale ją doskonale rozumiałem.
- Księżu drogi, ja tego hymnu nie przetłumaczę, to zbyt trudne dla mnie.

Cóż miałem robić? Poprosiłem Mihaelę o brewiarz w języku rumuńskim. Załatwiła mi i odtąd pisząc teologiczne i biblijne teksty wstawiałem jakiś fragment tak, jak to jest w brewiarzu.

- Księżu, to mi się podoba. Dzięki tobie to ja brewiarz poznam.
- Pani Stasiu, to prawie tak, jakbyśmy go razem odmawiali! Mam do Pani prośbę...
- Słucham cię, księżu.
- Czy przetłumaczy Pani moje teksty o czterech porach roku?

– Ależ oczywiście! I damy je do „Polonusa”! Tak też się stało. Zapewne ktoś z czytelników te teksty czytał, zastanawiał się, dumał, a nasze dusze radowały się Pięknem!

Któregoś dnia, a było to podczas Dni Polskich, mówiłem kazanie odpustowe w Nowym Sołonecu. Pamiętam także, że podczas tej Eucharystii były osoby piastujące ważne funkcje z ramienia obu państw. W trakcie rozdawałem kwiaty (nie pamiętam jakie). Trochę w tym było retoryki, ale bardziej chodziło mi o wzmocnienie obrazu i ewangelicznego przesłania. Podchodzę do Pani Stasi i wręczam jej ów kwiat – być może była to róża, proszę mi wybaczyć, ale tego nie pamiętam. Patrzę, a po jej twarzy płyną łzy. Aż mi się tak dziwnie zrobiło na duszy. Po liturgii podchodzi do mnie i patrząc mi prosto w oczy mówi:

- To było najpiękniejsze kazanie, jakie słyszałam w życiu.
- Zanimówiłem, a po chwili powiedziałem:
- To była najpiękniejsza ocena, jaką ktokolwiek mi wystawił.

– Dragă părinte, eu nu pot să traduc acest imn, este prea greu pentru mine.

Ce aveam să fac? Am rugat-o pe Mihaela să-mi dea breviarul în limba română. Mi-a rezolvat această problemă și de atunci scriind texte teologice și biblice introduceam un fragment așa cum este în breviar.

- Părinte, așa îmi place. Datorită ție eu voi cunoaște breviarul.
- Doamna Stasia, este aproape ca și cum am recita împreună! Am la dumneavoastră o rugămintă...
- Vă ascult, Părinte.
- Veți traduce textele mele despre cele patru anotimpuri ale anului?
- Bineînțeles! Și le publicăm în „Polonus”!

S-a întâmplat și asta. Cu siguranță cineva a citit acele texte, a reflectat, a cugetat, iar sufletele noastre se bucurau de Frumos!

Într-o zi, în timpul Zilelor Culturii Polone spuneam predica la liturgia de la Solonețu Nou. Țin minte că la acea Euharistie erau persoane cu funcții importante din ambele țări. În timpul ei împărțeam flori (nu țin minte ce fel de flori). Era puțină retorică în aceasta, dar voiam să întăresc imaginea și trimerile evanghelice. Merg la Doamna Stasia și îi ofer o floare – era poate un trandafir, vă rog să mă iertați, dar nu țin minte acest aspect. Mă uit și pe fața ei curg lacrimi. M-am simțit tare ciudat. După liturgie a venit la mine, m-a privit fix în ochi și mi-a zis:

- Aceasta a fost cea mai frumoasă predică pe care am auzit-o în viața mea.
- Am amuțit, iar după o clipă am spus:
- Aceasta a fost cea mai frumoasă apreciere pe care mi-a făcut-o cineva.

În timpul misiunilor din postul mare pe care le-am ținut în parohiile catolice din Bucovina românească mi-a fost alături prin rugăciune, sfat și prezență. Își făcea griji că polonezii nu au preotul lor în Suceava.

Podczas rekolekcji wielkopostnych, które prowadziłem w katolickich parafiach na rumuńskiej Bukowinie, towarzyszyła mi modlitwą, radą, spotkaniem. Martwiła się, że Polacy nie mają swojego księdza w Suczawie.

– A mój spowiednik, ks. Proschinger, też jest coraz słabszy. Księżę Andrzej, a może zostałby ksiądz z nami tutaj, na Bukowinie?

Odpowiedziałem, jak zwykle z dowcipem:

– Bardzo chętnie, ale tylko wtedy, gdy Pani zostanie moją nauczycielką języka rumuńskiego.

– Możemy zacząć od zaraz.

– Doamna Stanislava...?

– Părinte Andrei...?

Podczas rekolekcji w Suczawie moje locum było w Domu Polskim. Pani Stasia dbała o mnie jak przystało na starszą siostrę. Najpiękniejsze były nasze wspólne... śniadania! Dlaczego? Bo były nie tylko królewskie, ale pełne spokoju, wyciszenia, nikt nam nie przeszkadzał, nikt nie dzwonił... to był czas spokojnej rozmowy.

Po tych rekolekcjach nie spotkaliśmy się więcej. Nie mogłem przyjechać na Dni Polskie. Przepraszałem ją za to telefonicznie. A Pani Stasia czekała... Potem pojechałem w celach ewangelizacyjnych kilkakrotnie na Białoruś. Dowcipnie mówiła, że zdradziłem Bukowinę dla Białorusi.

– Bo Białoruś jest moją pierwszą miłością – odrzekłem.

– A my co... gorsi? – zabrzmiała nutka smutku.

– Och, kochana Pani Stasiu... i co ja mam powiedzieć?

– A mów sobie co chcesz, księżu, ale kiedyś na pewno się spotkamy, czyż nieprawda?

Tak Pani Stasiu, to prawda... kiedyś się spotkamy. Dziękuję Ci za Twą Przyjaźń.

Andrzej Ziółkowski, misjonarz z Krakowa

– Iar duhovnicul meu, pr. Proschinger, este din ce în ce mai slăbit. Părinte Andrei, n-ați dori să fiți preot la noi, aici în Bucovina?

Am răspuns ca de obicei în glumă:

– Cu mare plăcere, însă doar atunci când veți fi profesoara mea de limba română.

– Putem să începem de îndată.

– Doamna Stanislava...?

– Părinte Andrei...?

În timpul misiunilor din Suceava am fost cazat la Casa Polonă. Doamna Stasia a avut grijă de mine ca o soră mai mare. Cele mai frumoase erau mic dejunurile noastre! De ce? Deoarece nu erau doar regești, ci și pline de calm, liniște, nu ne deranja nimeni, nimeni nu suna... era timpul pentru discuții liniștite.

După acele misiuni nu ne-am mai întâlnit. Nu am putut să vin la Zilele Culturii Polone. Îmi ceream scuze telefonic că nu pot să ajung. Iar doamna Stasia aștepta... Mai târziu, în scopurile evanghelizării am călătorit în Belarus. În glumă spunea că am înșelat Bucovina cu Belarus.

– Pentru că Belarus este prima mea dragoste – am replicat.

– Dar noi ce... suntem mai răi? – a spus cu o notă de tristețe.

– Of, dragă Doamnă Stasia... Și ce ar trebui să răspund?

– Spune ce vrei Părinte, dar cu siguranță ne vom întâlni cândva, nu crezi?

Da, Doamnă Stasia, este adevărat... ne vom întâlni cândva. Îți mulțumesc pentru Prietenia Ta.

Andrzej Ziółkowski, misionar din Cracovia

* * * * *

Wspomnienie od przyjaciół z Polski

W niezwykle smutku pogrążyła nas wiadomość o odejściu śp. Stanisławy Jakimowskiej, naszej Przyjaciółki i Współpracowniczką, niezwykle, wspólnego Człowieka.

W całym swoim życiu wykazywała mocną patriotyczną postawę, angażując się, najgłębiej jak to możliwe, w życie Polonii rumuńskiej. Była wieloletnią Prezeską Stowarzyszenia Poaków w Suczawie i Wiceprezeską Związku Polaków w Rumunii oraz Redaktorką Naczelną „Polonusa”. Oczytana, posiadająca ogromną wiedzę, świetnie znająca redakcyjne rzemiosło, a jednocześnie nosząca w sercu umiłowanie polskich i bukowińskich wartości, szybko spowodowała, że pismo to stało się jednym z czołowych periodyków polonijnych.

Amintiri de la prietenii din Polonia

Într-o tristețe extraordinară ne-a cufundat vestea decesului Stanislavei Iachimovschi, a prietenei și colaboratoarei noastre, a unui om extraordinar, minunat.

Toată viața sa a dat dovadă de un patriotism puternic, implicându-se cât mai mult posibil în viața comunității poloneze din România. A fost pentru mulți ani Președintele asociației de polonezi din Suceava, Vicepreședintele Uniunii Polonezilor din România precum și Redactor Șef al revistei „Polonus”. Erudită, având vaste cunoștințe, stăpânind foarte bine meseria de redactor și în același timp purtând în inimă iubirea pentru valorile poloneze și bucovinene, a făcut ca această revistă să devină rapid una dintre principalele periodice ale diasporei poloneze.

Bukowina i jej mieszkańcy to pole Jej wszechstronnej działalności. To wśród mieszkających tu Polaków i przedstawicieli innych narodów tej krainy mogła realizować swoje wielkie uzdolnienia. Pojmując najlepiej wartość tolerancyjnych i przyjaznych relacji polsko-rumuńskich była ich wielką propagatorką na co dzień, między innymi przekładając językowo artykuły w „Polonusie”. Cóż więcej wiązać może żyjące w jednym kraju nacje, niż takie właśnie działanie?!

Była Dobrym Duchem Domu Polskiego w Suczawie. Właściwie Jej zaangażowaniu oraz interwencji możemy zawdzięczać jego powojenne i „porewolucyjne” odrodzenie i rozkwit. To Jej nieprzejednanie i zdecydowany kurs dały tak ważne dla rumuńskiej Polonii rezultaty. Była największą tego Domu Opoką, która do końca epatowała specjalną, a zarazem udzielającą się innym energią.

Była niezwykle skromna, z wielką wyrozumiałością nastawiona do innych. Zawsze pomocna. Interesowała się i doskonale pamiętała o problemach innych, kolegów i przyjaciół. Potrafiła doskonale doradzić w trudnych chwilach. Rozmowy z Nią były największą przyjemnością, swoistą ambrozją na kłopoty codziennego życia.

Była Wielką Damą, o wzorowych, wykwinnych manierach. Równocześnie Koleżanką, z którą „ucieka” się na papieroska... Była Człowiekiem z krwi i kości. Kochała życie. Potrafiła z niego korzystać.

Wszyscy wspominamy Ją bardzo ciepło z tych pierwszych i tych ostatnich już spotkań. Zawsze była taka sama, niezmienna: pełna osobistego uroku, uśmiechnięta, posiadająca ogromną wiedzę i doświadczenie, kochająca Ojczyznę i Bukowinę, o której potrafiła nieskończenie z wielką pasją opowiadać, znająca chyba wszystkich bukowińskich Polaków, NASZA STASIA. Taką pozostanie w naszej pamięci.

Bucovina și locuitorii ei sunt domeniile multilaterale pe care ea le-a abordat. Printre polonezii care trăiesc aici și printre reprezentanții altor națiuni ale acestei regiuni putea să realizeze marile sale chemări. Înțelegând cel mai bine valorile toleranței și ale relațiilor de prietenie polono-române, a fost marea lor propagatoare de zi cu zi, printre altele, traducând articole pentru „Polonus”. Tocmai astfel de atitudine poate să lege cel mai bine diferitele națiuni care trăiesc într-o țară!

A fost Sufletul Bun al Casei Polone din Suceava. Mulțumită implicării și intervenției ei Casa Polonă a renăscut și a înflorit după perioada războaielor și în perioada post-revoluționară. Cursul ei ireconciliabil și ferm a dat rezultate atât de importante pentru comunitatea poloneză din România. A fost cel mai important stâlp al acelei Case, care până la final epata o energie specială și în același timp o împărțea cu alții.

Era deosebit de modestă, cu o mare îngăduință față de ceilalți. Mereu de ajutor. Se interesa și ținea minte problemele altora, ale colegilor și prietenilor. Era în măsură să dea sfaturi în momentele grele. Discuțiile cu ea erau o adevărată plăcere, o ambrozie proprie pentru problemele vieții cotidiene.

A fost o Mare Doamnă, cu maniere exemplare și rafinate. De asemenea, o colegă cu care „se chiulește” la o țigară... Era o persoană cu coloană vertebrală. Iubea viața și o trăia din plin.

Cu toții ne-o aducem aminte cu multă căldură din primele și din ultimele întâlniri. Mereu a fost la fel, neschimbată: plină de șarm personal, zâmbitoare, având vaste cunoștințe și experiență, iubindu-și patria și Bucovina despre care putea să vorbească neconținut cu o mare pasiune, probabil cunoscându-i pe toți polonezii bucovineni, STASIA NOASTRĂ. Așa va rămâne în memoria noastră.

*Helena Krasowska, Magdalena Pokrzyńska, Eugeniusz Kłosek
Zbigniew Kowalski, Krzysztof Nowak*

MARSZALEK SENATU
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Stanisław Karczewski

Warszawa, 14 kwietnia 2016 roku

Pan
Gerwazy Longher
Prezes Związku Polaków
w Rumunii
Poseł na Sejm Rumunii

Estimabilu Panu Președinte,

z głębokim smutkiem przyjąłem wiadomość o śmierci Pani Stanisławy Marii Jakimowskiej, honorowej Prezes Związku Polaków w Rumunii, wieloletniej Redaktor Naczelnej miesięcznika „Polonus” oraz Prezes Stowarzyszenia Polaków w Suczawie.

W imieniu Senatu Rzeczypospolitej Polskiej oraz własnym, składam Panu, Rodzinie zmarłej oraz wszystkim, którzy byli beneficjentami Jej działalności społecznej wyrazy głębokiego współczucia.

Jestem przekonany, że pamięć o osobie o tak ujmującej osobowości i wielkim zaangażowaniu nadal inspirować będzie tych, którzy mają polskie korzenie, a także sympatyków naszej Ojczyzny do podejmowania działań na rzecz popularyzacji kultury polskiej.

Proszę przyjąć, Panie Prezesie, szczerą kondolencję.

z pozdrowieniami
Stanisław Karczewski

Mareșalul Senatului Republicii Polone
Stanisław Karczewski

Varșovia, 14 aprilie 2016

Domnule Ghervazen Longher
Președintele Uniunii Polonezilor din România
Deputat în Parlamentul României

Stimate Domnule Președinte,

Cu profundă durere am aflat despre decesul Doamnei Stanislava Maria Jakimowska, Președinte de Onoare al Uniunii Polonezilor din România, redactorul șef al revistei „Polonus” și Președintele Asociației Polonezilor din Suceava.

În numele Senatului Republicii Polone și al meu personal, doresc să vă transmit atât dumneavoastră Domnule Președinte, cât și familiei răposatei și tuturor celor care au beneficiat de activitatea ei socială, expresia sincerenelor mele sentimente de profundă tristețe.

Sunt convins că amintirea unei personalități atât de marcante și implicate în tot ceea ce făcea va inspira în continuare atât pe cei care au origini poloneze, cât și pe cei care sunt simpatizanți ai Patriei noastre, să inițieze activități care să popularizeze cultura poloneză.

Vă transmit sincere condoleanțe.

Cu stimă,
Stanisław Karczewski

Poznań, 14 kwietnia 2016 r.

**Związek Polaków w Rumunii
Dom Polski w Suczawie**

Wielkim smutkiem nappełniła nas wiadomość o śmierci śp. Pani Stanisławy Jakimowskiej. Była ona przez lata wizytówką środowiska Polonii rumuńskiej i Domu Polskiego w Suczawie. Organizowane przez nią rokrocznie Dni Polskie skupiały wszystkich: pisarzy, naukowców, duchownych, studentów i zwykłych mieszkańców gór. Klimat, jaki potrafiła stworzyć, sprawiał, że każdy uczestnik Dni Polskich czuł się równie ważny i doceniony. Była duszą wszelkich imprez, zarówno występów zespołów ludowych, jak też wystaw artystycznych czy poważnych naukowych dyskusji. Byliśmy wszyscy beneficjentami Jej zapału i serca. Będzie nam Jej bardzo brakowało.

Uczestnicy Dni Polskich w Suczawie

Ilona Czamańska, Anna Skowronek-Józefiak, Lilia Zabolotnaia, Agnieszka Kastory, Robert Rajczyk, Mihaela Dzióbek, Katarzyna Niemczyk, Grzegorz Jawor, Tomasz Klimkowski, Katarzyna Kotkowska-Zajac, Magdalena Pokrzyńska, Lech Suchomłynow, Helena Krasowska, Zbigniew Kowalski, Adam Galkowski, Józef Michalek, Związek Podhalan Oddział Górali Śląskich, Anna Kaźmierczak, Tadeusz Gaydamowicz, Anna Mazur, Aleksander Semlak, Ewa Kocój, Małgorzata Julia Willaume, ks. Andrzej Zwoliński, Violetta Rezler-Wasielewska, Eugeniusz Kłosek, Paweł Rutkowski, Joanna Gorzelana, Hanna Szczehowicz

Poznań, 14 aprilie 2016

**Uniunea Polonezilor din România
Casa Polonă din Suceava**

Am primit cu o nemărginită durere vestea morții doamnei Stanislava Iachimovschi. De-a lungul anilor ea a fost cartea de vizită a comunității poloneze din România, dar și Casei Polone din Suceava. Zilele Culturii Polone organizate de ea an de an, au adunat pe toți: scriitori, oameni de știință, clerici, studenți și simpli munteni. Climatul pe care l-a creat a făcut ca fiecare participant la Zilele Culturii să se simtă important și apreciat. Era sufletul tuturor evenimentelor, atât a reprezentațiilor ansamblurilor populare, cât și a expozițiilor artistice sau a discuțiilor științifice. Am fost cu toții beneficiarii entuziasmului și sufletului ei. Îi vom simți lipsa.

Participanții la Zilele Culturii Polone din Suceava

13 kwietnia 2016 r., po ciężkiej chorobie, odeszła moja ukochana Kuzynka Stanisława Jakimowska. Polka, zamieszkała w Suczawie, Naczelny Redaktor gazety „Polonus”, tłumaczka. Odeszła postać niezwykła, pełna ciepła, dobroci i godności.

Żegnamy Ciebie Stasiu, w zadumie i modlitewnym skupieniu.

W żalu pozostają ks. Tadeusz Pater oraz Marta i Stanisław Szarzyński.

Wierzmy, że dołączyłaś do swego męża Wilhelma.

Wieczny odpoczynek racz Jej dać Panie.

Kuzynka Antonina Kozakiewicz z rodziną

Pe 13 aprilie 2016, după o boală grea, a plecat din această lume iubită mea verișoară Stanislava Iachimovschi. Poloneză care locuia în Suceava, redactor șef al revistei „Polonus”, traducător. A plecat o personalitate extraordinară, plină de căldură, bunătate și demnitate.

Ne luăm rămas bun de la tine Stasiu, în meditație și rugăciune.

Rămân profund îndurerați pr. Tadeusz Pater precum și Marta și Stanisław Szarzyński.

Credem că te-ai reîntâlnit cu soțul tău Wilhelm.

Odihna veșnică dă-i-o ei Doamne!

Verișoara Antonina Kozakiewicz împreună cu familia

W związku ze śmiercią Kuzynki Stasi proszę przyjąć moje i mojej rodziny wyrazy głębokiego współczucia, żalu i bólu po Jej odejściu.

Odwiedziła mnie w Anglii cztery razy, była niezwykła, pełna ciepła i dobroci.

Żegnaj i cześć Twej pamięci!

Kuzynka Maria Nowakowska z rodziną

În legătură cu moartea verișoarei Stasia vă rugăm să primiți expresia sentimentelor mele și a familiei mele de profundă tristețe și durere din cauza decesului ei.

M-a vizitat în Anglia de patru ori, a fost extraordinară, plină de căldură și de bunătate.

Rămas bun și onoare amintirii tale!

Verișoara Maria Nowakowska împreună cu familia

Londyn, 14 kwietnia 2016 r.

Do Związku Polaków w Rumunii

Szanowny Panie Prezesie,

Z głębokim żalem przyjąłem wiadomość o śmierci Pani Stanisławy Jakimowskiej, nie tylko zasłużonej działaczki ruchu polonijnego w Rumunii, ale wspaniałego człowieka.

Miałam przyjemność poznać Panią Stasię bliżej, gdyż integracja ruchu polonijnego w Europie często łączyła nasze drogi.

Odeszła osoba wielkiego formatu, o głębokim poczuciu odpowiedzialności, otwarta na wszystko i dla

Londra, 14 aprilie 2016

Către Uniunea Polonezilor din România

Stimate Domnule Președinte,

Am aflat cu profundă durere despre decesul doamnei Stanislava Iachimovschi, nu doar o merituoasă militantă a comunității poloneze din România, ci și un om deosebit.

Am avut plăcerea de a o cunoaște îndeaproape pe doamna Stasia, căci integrarea mișcării poloneze din Europa una des drumurile noastre.

A plecat dintre noi un mare om cu un profund sentiment de responsabilitate, deschis la orice și

wszystkich, która Polskę miała w sercu. Pozostawiła po sobie trwałe dorobek, który będzie inspiracją dla przyszłych pokoleń. Śmierć Jej jest wielką stratą nie tylko dla Polaków w Rumunii, ale również przyjaciół w Europie.

Szanowny Panie Prezesie, proszę przyjmując i przekazując moje wyrazy wielkiego żalu i szczerego współczucia dla wszystkich Polaków w Rumunii.

Z najwyższym szacunkiem chylę głowę nad mogiłą Wielkiej Polki.

„Odeszła, aby być bliżej nas”.

Niech odpoczywa w pokoju.

Z wyrazami szacunku,

Helena Miziniak

Honorowy Prezydent

Europejskiej Unii Wspólnot Polonijnych

față de oricine și care avea Polonia în suflet. A lăsat în urmă o moștenire durabilă care va fi inspirație pentru generațiile viitoare. Moartea ei este o mare pierdere nu doar pentru polonezii din România, ci și pentru prietenii din Europa.

Stimate Domnule Președinte, vă rog să primiți și să transmiteți expresia sincerelor mele sentimente de profundă tristețe și de compătimire pentru toți polonezii din România.

Cu cel mai mare respect, îmi plec capul asupra mormântului unei mari poloneze.

„A plecat ca să fie mai aproape de noi”.

Să se odihnească în pace!

Cu deosebită considerație,

Helena Miziniak

Președinte de onoare

a Uniunii Europene a Comunităților Poloneze

Poznań, 14 kwietnia 2016 r.

**Związek Polaków w Rumunii
Dom Polski w Suczawie**

Niespowiedziana wiadomość o śmierci śp. Pani Stanisławy Jakimowskiej nappełniła nas wielkim żalem. Pani Stanisława nie była wprawdzie pracownikiem naukowym, jednak jej roli w integracji środowiska naukowego Polski i Rumunii nie sposób przecenić. Organizowane przez nią konferencje, choć określane skromnie jako popularne, przekształciły się w prawdziwe forum wymiany myśli naukowej, a proponowane tematy inspirowały do podejmowania nowych badań. Jej odejście dla wielu członków Komisji Bałkanistyki PAN zaangażowanych w badania nad dziejami Rumunii i związków polsko-rumuńskich stanowi niepowetowaną stratę.

Pozostanie Ona na zawsze w naszej pamięci.

W imieniu członków Komisji Bałkanistyki

Przewodnicząca Komisji

Prof. dr hab. Ilona Czamańska

Poznań, 14 aprilie 2016

**Uniunea Polonezilor din România
Casa Polonă din Suceava**

Vestea neașteptată a morții domanei Stanislava Iachimovschi ne-a umplut sufletul de un mare regret. Doamna Stanislava nu a fost un cercetător, totuși rolul ei în integrarea mediului științific din Polonia și din România nu poate fi subestimat. Conferințele organizate de ea, chiar dacă au fost descrise modest ca fiind populare, s-au transformat într-un adevărat forum de schimb de idei științifice, iar temele propuse au inspirat la noi cercetări. Pentru mulți membri ai Comisiei de Balcanistică din cadrul Academiei Poloneze de Științe implicați în cercetări despre istoria românilor și a uniunilor polono-române, plecarea ei din această lume reprezintă o pierdere iremediabilă.

Va rămâne mereu în memoria noastră!

În numele membrilor Comisiei de balcanistică

Președintele Comisiei

Prof. dr. Ilona Czamańska

Kraków, 13 kwietnia 2016 r.

Szanowny Pan Gerwazy Longher, Prezes Związku Polaków w Rumunii, Poseł do Parlamentu oraz Redakcja „Polonusa”

Najserdeczniejsze wyrazy współczucia z powodu zgonu Stanisławy Jakimowskiej, wspaniałej Polki i wytrwałej działaczki na niwie ojczystej, ćwierćwiecznej Redaktorki Naczelnej „Polonusa”, niez mordowanej tłumaczki ogromnej ilości tekstów, w tym „Kroniki bukowińskich Polaków”, najlepszego Ducha naszych narodowych tradycji - nie tylko w suczawskim środowisku.

Cześć i chwała Tobie, Najszlachetniejsza i Najpracowitsza Polko!

dr Jan Bujak – Bukowińczyk

Cracovia, 13 aprilie 2016

Stimate domnule Ghervazen Longher, Președintele Uniunii Polonezilor din România, Deputat în Parlamentul României și Stimată redacție a revistei „Polonus”

Vă transmit cele mai sincere sentimente de compasiune din cauza decesului Stanislavei Iachimovschi, o splendidă poloneză și o tenace militantă pe tărâmul patriei, redactor șef de un sfert de veac al revistei „Polonus”, traducător neobosit al multor texte, printre care și „Cronica polonezilor bucovineni”, cel mai bun suflet al tradițiilor noastre naționale – nu doar în comunitatea suceveană.

Cinste și slavă Ție, cea mai nobilă și mai muncitoare poloneză!

dr. Jan Bujak – Bucovinean

Zdjęcia ze zbiorów Związku Polaków w Rumunii i ks. A. Ziółkowskiego

Trad. I. Dascălu

Święcone w Nowym Sokońcu

Împărțirea cu oul sfințit la Solonețu Nou

29 marca 2016 r. o godzinie 13:00 Związek Polaków w Rumunii zorganizował w Domu Polskim w Nowym Sokońcu tradycyjne święcone – spotkanie z okazji świąt wielkanocnych, które było okazją do tego, aby polska społeczność na Bukowinie podzieliła się święconym jajkiem i złożyła sobie życzenia zdrowia, radości i pomyślności.

Uroczyste dzielenie się święconym jajkiem rozpoczęło się krótką modlitwą i poświęceniem pokarmów, w szczególności jajka, przez księży z dekanatu bukowińskiego, z ks. dziekanem Iosifem Păulețem na czele. Po poświęceniu, pokrojone na małe kawałki jajka,

În data de 29 martie 2016, la ora 13:00, Uniunea Polonezilor din România a organizat la Casa Polonă din Solonețu Nou tradiționala întâlnire de după Paști care are drept scop împărțirea cu oul sfințit, prilej pentru familia polonezilor din Bucovina de a-și face urări reciproce de sănătate, bucurie și succese.

Ceremonialul împărțirii cu oul sfințit a început cu o scurtă rugăciune de sfințire a bucatelor, a oului în special, oficiată de preoții decanatului de Bucovina, în frunte cu pr. Iosif Păuleț. După ce au fost sfințite, ouăle

deja curățate și tăiate în bucăți mai mici, au fost împărțite invitaților de către Ghervazen Longher, președintele Uniunii Polonezilor din România și soția sa.

Împărțirea cu oul sfințit este o veche tradiție poloneză, care datează în Polonia de secole. Conform tradiției poloneze, bucatele se sfințesc în sâmbăta de dinaintea Paștelui, iar nimeni nu mănâncă nimic până la întoarcerea de la slujba de înviere. Când s-au reunit acasă, capul familiei sau persoana mai în vârstă dă startul servirii mesei, nu înainte ca fiecare să guste din oul sfințit. În coșul pentru sfințit găsim ouă frumos decorate simbolizând triumful vieții asupra morții. Ouăle, simbol al vieții și al reînnoirii naturii, sunt un semn al fertilității și al unei noi vieți.

Ghervazen Longher, președintele Uniunii Polonezilor din România, a transmis celor de față urări de sănătate și prosperitate. A ținut să afirme următoarele: „Mă bucur că și anul acesta am putut fi împreună cât mai mulți oameni din comunitatea noastră. E o tradiție la care eu țin foarte mult și pe care am

podzielił między obecnych prezes Związku Polaków w Rumunii Gerwazy Longher wraz z małżonką.

Dzielenie się święconym jajkiem jest starą polską tradycją, obecną w Polsce od wieków. Zgodnie z nią pokarmy są święcone w wielkanocną sobotę. W koszyczku znajdują się między innymi ładnie udekorowane jajka, symbolizujące zwycięstwo życia nad śmiercią. Jajka, symbol życia i odnowienia przyrody, są znakiem płodności i nowego życia. Post obowiązuje do mszy zmartwychwstania, po której rodzina gromadzi się przy stole, a jej głowa lub osoba najstarsza rozpoczyna wielkanocne śniadanie, rozpoczynając od dzielenia się święconym jajkiem.

Gerwazy Longher, prezes Związku Polaków w Rumunii, złożył obecnym życzenia zdrowia i pomysłowości. Powiedział także między innymi: „Cieszę się, że także w tym roku tak licznie mogła spotkać się nasza społeczność. To tradycja, do której jestem bardzo przywiązany, którą przekazali mi moi rodzice, kiedy byłem dzieckiem. To święto radości i mam nadzieję, że tak pozostanie przez setki lat”.

moștenit-o de la părinții mei încă de când eram copil. E o sărbătoare a bucuriei și sper să rămână așa și peste alte câteva sute de ani”.

Ilona Biseada
Foto: I. Dascălu

Cristos a Înviat!

Chrystus Zmartwychwstał!

Chrystus Zmartwychwstał! Cristos a Înviat! Prawdziwie Zmartwychwstał! Adevărat a Înviat! – zakrzyknęli chórem, z radością i zapalem członkowie „Domu Polskiego” w Bukareszcie podczas spotkania w swojej siedzibie w drugi dzień świąt wielkanocnych. Prezes Bogdan Polipciuc, organizator tego spotkania, powitał zebranych i zaprosił do odwiedzenia ks. Mateia Catargiu w szpitalu, gdy ten wydobrzeje. Pod nieobecność księdza Mateia, w poniedziałek, drugiego dnia świąt, po Mszy św. w języku rumuńskim, członkowie „Domu Polskiego” spotkali się, aby podzielić się święconym jajkiem. Atmosfera była wyjątkowo wesoła i ożywiona, chociaż poruszano także w rozmowach sprawy trudne,

Cristos a Înviat! Chrystus zmartwychwstał! Adevărat a Înviat! Prawdziwie Zmartwychwstał! au strigat la unison, cu bucurie și entuziasm membrii „Dom Polski” din București care s-au întâlnit la sediul organizației, luni, în a doua zi de Paști. Președintele „Dom Polski” din București Bogdan Polipciuc, organizatorul întâlnirii, le-a urat bun venit tuturor și i-a invitat să-l viziteze pe părintele Catargiu de îndată ce acesta se va însănătoși. În lipsa părintelui, luni, în a doua zi de Paști, după ce au ascultat slujba în limba română, membrii „Dom Polski” s-au întâlnit la sediu pentru a ciocni un ou roșu. Atmosfera a fost deosebit de veselă și de însuflețită, dar au fost discutate totodată și o serie de probleme de care se lovesc membrii organizației în viața lor de zi cu zi.

Invitatul de onoare a fost doamna Maria Cornelia Velea, soția marelui polonist și traducător Stan Velea, cel care a făcut în așa fel încât românii să poată citi opera integrală a lui Henryk Sienkiewicz și să simtă, totodată, chiar și în limba română, adâncimile specifice sufletului polonez. Asta pentru că marele traducător a reușit să pună în cuvintele limbii

z jakimi borykają się na co dzień członkowie naszej organizacji.

Gościem honorowym spotkania była pani Maria Cornelia Velea, żona wybitnego polonisty i tłumacza Stana Velea, którego to zasługą jest, że Rumuni mogą poznać twórczość Henryka Sienkiewicza i poczuć jednocześnie, w języku rumuńskim, głębię i niepowtarzalność polskiej duszy. A to dlatego, że ten

române nu numai poveștile, ci și spiritul polonez din romanele lui Sienkiewicz. Totodată, marele polonist este și autorul unei opere monumentale – „Istoria literaturii polone”. În afară de romanele lui Sienkiewicz, Stan Velea a tradus și operele altor mari autori cum ar fi: Władysław Reymont, Bolesław Prus, Sławomir Mrożek, Igor Newerly, ș.a. Doamna Maria Cornelia Velea a vorbit despre munca susținută, extraordinară a soțului ei și despre talentul literar deosebit care îl ajuta să traducă marile opere ale literaturii poloneze în așa fel încât să pară că au fost scrise în limba română.

Membrii „Dom Polski” și-au comunicat cu acest prilej ultimele noutăți din viața lor. Nu a fost ocolită nici împărtășirea sentimentelor amestecate pe care le trezesc atacurile sângeroase ale terorismului islamic, fenomenul emigrației și viața dificilă, sărăcăcioasă pe care o duc mulți dintre membrii noștri care sunt pensionari.

Gabriel Klimowicz

Foto: O. Batowski

znakomity tłumacz potrafił nie tylko oddać słowami w języku rumuńskim powieści Sienkiewicza, ale także ich polskiego ducha. Ten wielki polonista jest także autorem monumentalnego dzieła „Historia literatury polskiej”. Oprócz powieści Sienkiewicza Stan Velea tłumaczył także utwory innych znamienitych autorów: Władysława Reymonta, Bolesława Prusa, Sławomira Mrożka, Igora Newerly’ego i in. Pani Maria Cornelia Velea opowiedziała o ciężkiej, nadzwyczajnej pracy jej męża oraz o jego wyjątkowym talencie literackim, dzięki któremu tłumaczył wielkie dzieła polskiej literatury tak, że wydawało się, że zostały napisane po rumuńsku.

Członkowie „Domu Polskiego” przy okazji spotkania rozmawiali o ostatnich wydarzeniach ze swojego życia. Dzielili się także spostrzeżeniami na temat mieszanych uczuć, jakie wywołują w nich krwawe ataki terrorystyczne, zjawisko emigracji i trudne, ubogie życie, jakie wiodą niektórzy emerytowani członkowie naszej społeczności.

Tłum. E. Wieruszewska-Calistru

Ambasadorul Marcin Wilczek la Dom Polski din București

Ambasador Marcin Wilczek w Domu Polskim w Bukareszcie

W sobotę, 19 marca br. nowy Ambasador RP w Rumunii Marcin Wilczek odwiedził po raz pierwszy siedzibę „Domu Polskiego” w Bukareszcie. Członkowie organizacji byli zaszczytzeni wizytą Jego Ekscelencji wraz z małżonką. Prezes „Domu Polskiego” Bogdan Polipciuc pełnił honory gospodarza i zaprezentował Jego Ekscelencji naszą siedzibę. Opowiedział także o działalności bukareszteńskiego stowarzyszenia w ramach Związku Polaków w Rumunii z siedzibą w Suczawie. J. E. Marcin Wilczek w ten sposób zapoznał się z organizowanymi przez nas przy wsparciu Związku Polaków obchodami świąt, jak Wielkanoc czy Boże Narodzenie, i związanymi z nimi starymi polskimi obyczajami: bożonarodzeniowymi, andrzejkowymi czy mikołajkowymi oraz imprezami z okazji polskich świąt narodowych 3 maja w Dzień Konstytucji czy 11 listopada w Święto Niepodległości. Oprócz tego Bogdan Polipciuc zaprezentował także wydarzenia, w których uczestniczy nasza organizacja, jak „Salon książki i muzyki” w Sinaia, gdzie corocznie prezentujemy publiczności na swoim stoisku tłumaczenia polskiej literatury, nowe wydawnictwa, polskie stroje ludowe, przedmioty związane z polskimi zwyczajami, a także program przygotowany przez członków naszej organizacji. J. E. Marcin Wilczek miał

În ziua de sâmbătă, 19 martie, noul ambasador al Poloniei în România, Marcin Wilczek a făcut prima sa vizită la sediul „Dom Polski” din București. Membrii „Dom Polski” au fost onorați de vizita Excelenței Sale împreună cu soția. Președintele „Dom Polski” București, Bogdan Polipciuc a făcut onorurile de gazdă și i-a prezentat domnului ambasador sediul nostru. De asemenea, l-a informat pe domnul ambasador despre activitatea Asociației „Dom Polski” din București, în cadrul Uniunii Polonezilor din România cu sediul la Suceava. Domnul Marcin Wilczek a aflat astfel despre acțiunile pe care „Dom Polski” București le organizează cu sprijinul Uniunii în zilele de sărbătoare cum ar fi de Paște și de Crăciun. Acestuia i s-a vorbit și despre obiceiurile vechi poloneze care sunt reînviată de Crăciun, de Sfântul Andrei și de Sfântul Nicolae sau manifestările care au loc cu prilejul sărbătorilor de la 3 mai, de ziua Constituției și la 11 noiembrie, de ziua Independenței.

De asemenea, Bogdan Polipciuc a prezentat și acțiunile culturale la care participă de obicei organizația noastră, cum ar fi „Salonul de carte și muzică” de la Sinaia unde avem în fiecare an un stand în care vizitatorii pot vedea traduceri din limba polonă, noi apariții editoriale, costume naționale poloneze, obiecte legate de tradiția poloneză și, de asemenea, pot participa la spectacolul organizat de membrii asociației noastre. Ambasadorul Marcin Wilczek a aflat și despre Seara Poloneză, una dintre cele mai importante manifestări ale „Dom Polski” din București, un spectacol de muzică, poezie, teatru și dans organizat în fiecare an la Muzeul Țăranului Român în prima săptămână din luna iunie.

Domnul ambasador s-a arătat interesat de activitatea „Dom Polski” din București și a precizat că ambasada va sprijini, ca întotdeauna, acțiunile minorității polone din România. El a dorit să-i cunoască pe fiecare dintre cei prezenți. Președintele Bogdan Polipciuc i-a prezentat și a spus câteva ceva despre fiecare în parte. Întâlnirea s-a încheiat într-o atmosferă cordială cu promisiunea domnului ambasador că ne va vizita și altădată.

okazję usłyszeć także o Wieczorze Polskim – jednym z najważniejszych przedsięwzięć „Domu Polskiego” z Bukaresztu – spektaklu muzycznym, poetyckim, teatralnymi i tanecznym, organizowanym dorocznie w Muzeum Rumuńskiego Chłopa w pierwszym tygodniu czerwca.

J. E. Marcin Wilczek z zainteresowaniem odniósł się do działalności „Domu Polskiego” w Bukareszcie i podkreślił, że Ambasada RP, tak jak zawsze, wspierać będzie działania polskiej mniejszości w Rumunii. Wyraził życzenie poznania wszystkich obecnych. Prezes Bogdan Polipciuc przedstawił Jego Ekszellencji członków organizacji, opowiadając w kilku słowach o każdym z nich. Spotkanie zakończyło się w bardzo serdecznej atmosferze obietnicą Jego Ekszellencji, że odwiedzi nas ponownie.

Gabriel Klimowicz

Foto: O. Batowski

Tłum. E. Wieruszewska-Calistru

BUKOWINA

– dzieje, miejsca, ludzie

BUCOVINA

– istorie, locuri, oameni

Bukowińskie bractwa religijne

Do bractw o starych tradycjach kościelnych, które na początku XX w. działały w Czerniowcach należy zaliczyć Bractwo Szkaplerza św. M. B. Karmelitańskiej. Początki bractwa szkaplerznego sięgają XIII w. i związane są z objawieniami Matki Bożej św. Szymonowi Stockowi. Pierwsze bractwa szkaplerzne powstały w XIV w. we Florencji, Bolonii i Wenecji i początkowo erygowane były jedynie przy klasztorach karmelitańskich. W rozwoju nabożeństwa szkaplerznego w Polsce zasłużyli się Karmelici Bosi, a ich centralnymi ośrodkami kultu Matki Bożej Szkaplerznej w XVII i XVIII w. były klasztory w Czernej i w Berdyczowie. Z czasem Karmelici Bosi zakładali Bractwa Szkaplerzne również przy kościołach parafialnych. Z inicjatywy o. Franciszka Eberharda, 2 lipca 1898 r., w święto Nawiedzenia Najświętszej Maryi Panny zostało kanonicznie erygowane Bractwo Szkaplerza św. M. B. Karmelitańskiej przy kościele Serca Jezusowego w Czerniowcach. O jego popularności wśród czerniowieckich wiernych świadczy liczba członków zapisanych w zachowanej księdze brackiej, według której w 1930 r. bractwo liczyło 5152 członków. O jego działalności wiemy jednak niewiele, albowiem poza wymienioną księgą nie zachowała się żadna dokumentacja.

Na przełomie XIX i XX w., dzięki działalności czerniowieckich jezuitów, rozwinął się na Bukowinie kult Najświętszego Serca Pana Jezusa. Do licznych form

o. Józef Lipski – superior wiceprowincji rumuńskiej oo. jezuitów

Źródło: ATJKr, sygn. 1241.

Frățiile religioase din Bucovina

Printre frățiile cu vechi tradiții bisericești, care la începutul secolului al XX-lea activau la Cernăuți, se cuvine să includem scapularul Frăția Sf. Scapular al Maicii Domnului de pe muntele Carmel. Originile frăției Sf. Scapular își au începutul în secolul al XIII-lea și sunt asociate cu aparițiile Maicii Domnului lui Simon Stock. Primele frății ale Scapularului au fost înființate în secolul al XIV-lea la Florența, Bologna și Veneția și au fost inițial fondate doar pe lângă activitatea mănăstirilor carmelitane. Dezvoltarea devoțiunii Sf. Scapular în Polonia le-a revenit călugărilor din ordinul Carmeliților Desculți, iar centrele cultului Maicii Domnului a Sf. Scapular în sec. XVII-XVIII, erau mănăstirile din Czerna și Berdyczów (azi Ucraina). Cu timpul, Carmeliții au înființat confrății ale Sf. Scapular și în alte centre parohiale. Din inițiativa pr. iezuit Francisc Eberhard, la data de 2 iulie 1898 în ziua Bunei Vestiri, a fost înființată în mod canonic Confrăția Sf. Scapular al Maicii Domnului de pe muntele Carmel în biserica Preasf. Inimă a lui Isus din Cernăuți. Despre popularitatea acestei frății printre credincioșii din Cernăuți, stă dovadă lista membrilor înscriși în cartea confrăției, conform căreia în anul 1930 frăția Sf. Scapular număra 5152 de membri. Despre activitatea acestei frății cunoaștem puține lucruri, deoarece în afară de cartea menționată mai sus, nu s-a păstrat niciun fel de documentație.

La sfârșitul sec. al XIX-lea și începutul sec. al XX-lea datorită activității iezuiților din Cernăuți, s-a dezvoltat în Bucovina cultul Preasfinte Inimii a lui Isus. Printre numeroasele forme ale cultului Inimii lui Isus, se număra și activitatea Archiconfrăției Străji de Onoare a Preasfinte Inimii a lui Isus. Straja de Onoare a fost înființată în Bourg-en-Brasse în Franța de către sora Marie Bernard, care la data de 13 martie 1863, a lansat ideea petrecerii unei ore în fața Preasfinte Inimii a lui Isus. Din această grupă inițială s-a format în anul 1864 „Frăția Inimii lui Isus”, iar în anul 1878 aceasta a fost ridicată la rangul de Arhiconfrăție. Scopul principal al membrilor acesteia era acela de a se mortifica prin rugăciune în fiecare ceas al zilei către Preasfânta Inimă a lui Isus pentru păcatele proprii și ale lumii întregi.

În Bucovina, arhiconfrăția a fost inițiată în anul 1907 în biserica călugărilor iezuiți din Cernăuți de către superiorul de pe atunci pr. Iulian Smodlibowski.

kultu Serca Jezusowego należy zaliczyć działalność Arcybractwa Straży Honorowej Najświętszego Serca Pana Jezusa. Straż Honorowa została założona w Bourg-en-Bresse we Francji przez s. Marię Bernaud, która 13 marca 1863 r. wprowadziła ideę obecności przez jedną godzinę przy Najświętszym Sercu Pana Jezusa. Z tej pierwotnej wspólnoty powstało w 1864 r. Bractwo Serca Jezusowego, a w 1878 r. podniesiono go do rangi arcybractwa. Zasadniczym celem członków Arcybractwa Straży Honorowej Najświętszego Serca Pana Jezusa było wynagradzanie modlitwą w każdej godzinie doby Najświętszemu Sercu Jezusa za grzechy własne i całego świata. Na Bukowinie Arcybractwo Straży Honorowej zostało zaprowadzone w 1907 r. w kościele jezuitów w Czerniowcach przez ówczesnego przełożonego o. Juliana Smodlibowskiego. O szybkim rozwoju Straży Honorowej świadczy fakt, że w 1912 r. arcybractwo liczyło 132 członków. W 1910 r. z inicjatywy ks. Józefa Schmid, czerniowieckiego dziekana, zostało erygowane Arcybractwo Serca Jezusowego przy parafii pw. Podwyższenia Krzyża Św. w Czerniowcach, do którego w 1921 r. należało 70 członków.

o. Franciszek Eberhard – budowniczy kościoła Serca Jezusowego w Czerniowcach

Źródło: ATJKr, sygn. 748.

Na początku XX w. zostały rozpowszechnione nabożeństwa o charakterze pasyjnym, co determinowało rozwój nowych organizacji kościelnych. 6 lutego 1904 r. o. Bernard Herrmann odnowił Bractwo Dobrej Śmierci dla Niemców, które zostało założone w 1885 r., przy starej kapliczce używanej przez jezuitów na początku działalności zakonu w Czerniowcach. Do rozwoju Bractwa Dobrej Śmierci przyczynił się gorliwy duszpasterz i późniejszy przełożony wiceprovincji rumuńskiej o. Józef Lipski, który w 1932 r. powołał do życia analogiczną konfraternię dla Polaków. Bractwo to powstało w 1648 r. w Rzymie, a jego celem było rozważanie bolesnej męki Zbawiciela i rzezczy ostatecznych oraz przygotowanie się na śmierć

Kościół Serca Jezusowego w Czerniowcach na początku XX w.

Źródło: ATJKr, sygn. 748.

Rapiditatea cu care s-a răspândit Straja de Onoare este indicată de faptul că în anul 1912 confrăția număra 132 de membri. În anul 1910 din inițiativa pr. Iosif Schmid, decan de Cernăuți, a fost înființată arhiconfrăția Străjii de Onoare în parohia „Înălțarea Sf. Cruci” la care erau înscrși 70 de membri.

La începutul sec. al XX-lea s-au răspândit devoțiunile de tip pasianic, ceea ce a determinat dezvoltarea noilor organizații bisericești. La data de 6 februarie 1904, preotul iezuit Bernard Herrmann a reinnoit Frăția Morții Bune pentru credincioșii de etnie germană, deoarece organizația fusese înființată în anul 1885 lângă vechea capelă folosită de iezuiți la începutul activității călugărilor la Cernăuți. Dezvoltarea Frăției Morții Bune se datorează activității pastorale zeloase a viitorului superior al viceprovinciei românești, iezuitul pr. Iosif Lipski, care în anul 1932 a înființat o confrăție analogică pentru credincioșii polonezi. Frăția aceasta a fost înființată la Roma în anul 1648 și avea scopul de a medita patima dureroasă a Mântuitorului și despre lucrurile de pe urmă precum și de a-i pregăti

i szczęśliwą wieczność. Na podstawie zachowanych informacji trudno określić, w jakim kierunku rozwijała się ich działalność, albowiem w memoriałach wizytacyjnych czerniowieckich jezuitów zawarte zostały jedynie adnotacje odnośnie organizowanych rekolekcji wielkopostnych zarówno dla polskich, jak i niemieckich członków bractwa.

Jak widać, każdy stan i każda warstwa społeczna, mężczyźni i kobiety znajdowali na Bukowinie odpowiednie formy przeżyć religijnych i działalności społecznej i charytatywnej. Przedstawiony krótki zarys ich obecności i działalności może być poważną zachętą dla ożywienia współczesnego życia religijnego naszych społeczności parafialnych.

ks. dr Alfons-Eugen Zelionca

pe oameni pentru o moarte bună și pentru fericirea veșnică. În lumina informațiilor păstrate, este foarte greu de a creiona direcția spre care s-a dezvoltat activitatea membrilor, deoarece în memoriile vizitelor canonice ale iezuiților din Cernăuți s-au păstrat doar note cu privire la organizarea zilelor de reculegere atât pentru membrii germani, cât și pentru membrii polonezi ai confraterniei.

După cum se poate vedea, fiecare stare și fiecare pătură socială, bărbați și femei regăseau în Bucovina forme adecvate pentru experiențe religioase și socio-caritabile. Această scurtă prezentare a prezenței și a activității lor poate constitui un stimulent eficace pentru revigorarea vieții religioase contemporane în comunitățile noastre parohiale.

pr. dr. Alfons-Eugen Zelionca

Kalendarz odpustów i rekolekcji w kościołach katolickich w dekanacie bukowińskim

- 01 V – Wikszany – NMP Królowej Polski
05 V – Păltinoasa – Wniebowstąpienia Pańskiego
08 V – Suczawa – św. Jana Nepomucena; *rekolekcje 5-8 V*
15 V – Nowy Sołonec – Zesłanie Ducha Świętego (Zielone Świątki); *rekolekcje 4-6 III*
22 V – Gura Humorului – Trójcy Przenajświętszej; *rekolekcje 7-13 III*
05 VI – Pojana Mikuli – Najświętszego Serca Pana Jezusa (stary kościół); *rekolekcje 28 II-1 III*
12 VI – Fălticeni – św. Antoniego z Padwy; *rekolekcje 10-12 VI*
26 VI – Botoșani – Narodzenia Jana Chrzciciela; *rekolekcje 23-26 VI*
24 VII – Plesza – św. Anny; *rekolekcje 21-23 VII*
24 VII – Dumbrava – św. Joachima i Anny
06 VIII – Vatra Dornei – Przemienienia Pańskiego; *rekolekcje 3-7 VIII*
15 VIII – Kaczyka – Wniebowzięcia NMP; *rekolekcje 6-9 X*
21 VIII – Moara – św. Maksymiliana Marii Kolbego; *rekolekcje 18-21 VIII*
25 VIII – Kırlibaba – św. Ludwika króla (diecezja Alba)
04 IX – Seret – Narodzenia NMP; *rekolekcje 4-7 II*
11 IX – Radowce – Narodzenia NMP; *rekolekcje 10-13 III*
17 IX – Mitocu Dragomirnei – Podwyższenia Krzyża Świętego
29 IX – Solca – św. Archaniołów Michała, Gabriela i Rafała
02 X – Câmpulung Moldovenesc – NMP Różańcowej; *rekolekcje 29 IX-2 X*
09 X – Kaczyka – NMP Różańcowej (II odpust); *rekolekcje 6-9 X*
09 X – Cornu Luncii – NMP Różańcowej
16 X – Pojana Mikuli – św. Jana Pawła II (nowy kościół); *rekolekcje 28 II-1 III*
19 XI – Ițcani – św. Elżbiety węgierskiej

Calendarul hramurilor și misiunilor populare din bisericile catolice din decanatul de Bucovina

- 01 V – Vicșani – Sf. Fecioară Maria, Regina Poloniei
05 V – Păltinoasa – Înălțarea Domnului
08 V – Suceava – Sf. Ioan Nepomuk; *misiuni 5-8 V*
15 V – Solonețu Nou – Coborârea Sf. Duh (Rusaliile); *misiuni 4-6 III*
22 V – Gura Humorului – Preasfânta Treime; *misiuni 7-13 III*
05 VI – Poiana Micului – Preasfânta Inimă a lui Isus (biserica veche); *misiuni 28 II-1 III*
12 VI – Fălticeni – Sf. Anton de Padova; *misiuni 10-12 VI*
26 VI – Botoșani – Nașterea Sf. Ioan Botezătorului; *misiuni 23-26 VI*
24 VII – Pleșa – Sf. Ana; *misiuni 21-23 VII*
24 VII – Dumbrava – Sf. Ioachim și Ana
06 VIII – Vatra Dornei – Schimbarea la față a Domnului; *misiuni 3-7 VIII*
15 VIII – Cacica – Adormirea Maicii Domnului; *misiuni 6-9 X*
21 VIII – Moara – Sf. Maximilian Maria Kolbe; *misiuni 18-21 VIII*
25 VIII – Cărlibaba – Sf. Ludovic rege (dieceza de Alba)
04 IX – Siret – Nașterea Sf. Fecioare Maria; *misiuni 4-7 II*
11 IX – Rădăuți – Nașterea Sf. Fecioare Maria; *misiuni 10-13 III*
17 IX – Mitocu Dragomirnei – Înălțarea Sfintei Cruci
29 IX – Solca – Sfinții Arhangheli Mihail, Gabriel și Rafael
02 X – Câmpulung Mold. – Sf. Fecioară Maria, Regina Rozariului; *misiuni 29 IX-2 X*
09 X – Cacica – Sf. Fecioară Maria, Regina Rozariului (al 2-lea hram); *misiuni 6-9 X*
09 X – Cornu Luncii – Sf. Fecioară Maria, Regina Rozariului
16 X – Poiana Micului – Sf. Ioan Paul al II-lea pp (biserica nouă); *misiuni 28 II-1 III*
19 XI – Ițcani – Sf. Elisabeta a Ungariei

Kronika bukowińskich Polaków 1907 Cronica polonezilor bucovineni

Kwiecień

04.01. – Czerniowce: Przedstawiciele organizacji polskich z prezesem TBPiCP dr. Stanisławem Kwiatkowskim na czele zgromadzili się w poniedziałek wielkanocny na święconym u ks. Józefa Schmid, na plebanii parafii rzymskokatolickiej.

04.01. – Czerniowce: Przedstawiciele organizacji polskich na czele z prezesem TBPiCP dr. Stanisławem Kwiatkowskim zgromadzili się w poniedziałek wielkanocny na święconym u dyrektora Banku Polskiego Władysława Sołtyńskiego.

04.01. – Moldova (pow. radowiecki): Został otwarty urząd pocztowy ze zwykłym zakresem czynności w miejscowości zwiniętej składnicy pocztowej.

04.01. – Łaszkówka (pow. kocmaniecki): Została zwinięta składnica pocztowa i na jej miejsce otwarto urząd pocztowy ze zwykłym zakresem czynności, obsługujący Łaszkówkę, Nową i Starą Łaszkówkę, całą gminę oraz obszar dworski Witelówka.

04.01. – Walawa (pow. kocmaniecki): Została zwinięta składnica pocztowa, a na jej miejsce otwarto urząd pocztowy ze zwykłym zakresem czynności, obsługujący gminę z obszarem dworskim.

04.01. – Wiedeń: W numerze z tegoż dnia miejscowego dwutygodnika „Österreichische Rundschau” ukazał się polakożerzcy artykuł profesora uniwersytetu czerniowieckiego dr. Rajmunda Fr. Kaindla pt. „Die Univesität in Czernowitz”. Artykuł i jego autora ostro skrytykował wiedeński korespondent czerniowieckiej „Gazety Polskiej” (1907, nr 29, s. 1) Adam Nowicki.

04.<04. – Jackany: Starszy komisarz budownictwa w Żywcu Wincenty Pokorny został mianowany naczelnikiem urzędu ruchu kolejowego w Jackanach. Adiunkt i naczelnik stacji w Rudzie Zdzisław Kuśnirski został przeniesiony do Jackan.

04.04. – Czerniowce: Ukazał się 27. numer 25. rocznika „Gazety Polskiej”, w którym opublikowano obszerną odpowiedź pośła dr. Stanisława Głabińskiego na list wystosowany przez uczestników sejmiku czerniowieckich towarzystw polskich. List był adresowany na przewodniczącego sejmiku Władysława Sołtyńskiego. Ponadto opublikowano wiersz L. Duszeńki pt. „Dom Polski w Czerniowcach”.

04.05. – Czerniowce: Odbyło się posiedzenie komitetu sekcji dobroczynności pań w sprawie przygotowywanej wesolej herbatki.

04.05. – Czerniowce, TBPiCP: Pod przewodnictwem prezesa dr. Stanisława Kwiatkowskiego obradował wydział, który po załatwieniu bieżących spraw administracyjnych, przyjęciu sześciu nowych członków z prowincji uchwalił uroczyste obchodzić jubileusze pracy literackiej Władysława Bełzy i Elizy Orzeszkowej.

04.05. – Czerniowce: Po przerwie świątecznej rozpoczęto ćwiczenia gimnastyczne, odbywające się we

Aprilie

04.01. – Cernăuți: Reprezentanții organizațiilor poloneze în frunte cu președintele APAF și L dr. Stanisław Kwiatkowski s-au adunat în luna paștelui la „șwiecone” la pr. Józef Schmid, la casa parohială romano-catolică.

04.01. – Cernăuți: Reprezentanții organizațiilor poloneze în frunte cu președintele APAF și L dr. Stanisław Kwiatkowski s-au adunat în luna paștelui la „șwiecone” la directorul Băncii Polone Władysław Sołtyński.

04.01. – Moldova (districtul Rădăuți): A fost deschis oficiul poștal cu activitate normală în locul punctului de lucru poștal lichidat.

04.01. – Łaszkówka (districtul Cozmeni): A fost lichidat punctul de lucru poștal și în locul lui a fost deschis oficiul poștal cu activitate normală care deservea localitățile Łaszkówka, Łaszkówka Nouă și Veche, toată comuna precum și zona gării Viteleuca.

04.01. – Valava (districtul Cozmeni): A fost lichidat punctul de lucru poștal și în locul lui a fost deschis oficiul poștal cu activitate normală care deservea comuna și zona gării.

04.01. – Viena: În numărul din ziua aceasta a publicației locale bilunare „Österreichische Rundschau” a apărut articolul profesorului universității din Cernăuți dr. Raimund Fr. Kaindl cu titlul „Die Universität in Czernowitz” care calomnia polonezii. Articolul și autorul său au fost aspru criticați de corespondentul vienez al „Gazetei Polone” cernăuțene (1907, nr. 29, pag. 1), Adam Nowicki.

04.<04. – Ițcani: Comisarul senior în construcții din Żywiec, Wincenty Pokorna a fost numit șeful biroului de trafic feroviar din Ițcani. Adjunctul și șeful de gară din Ruda, Zdzisław Kuśnirski a fost transferat la Ițcani.

04.04. – Cernăuți: A apărut nr. 27 al anului 25 al „Gazetei Polone” în care a fost publicat răspunsul detaliat al deputatului Stanisław Głabiński la scrisoarea adresată de participanții la consiliul asociațiilor poloneze din Cernăuți. Scrisoarea a fost adresată de conducătorul consiliului Władysław Sołtyński. În plus, a fost publicată poezia lui L. Duszenko cu titlul „Casa Polonă în Cernăuți”.

04.05. – Cernăuți: A avut loc ședința comitetului secției de caritate a doamnelor de la ceaiul vesel.

04.05. – Cernăuți, APAF și L: Sub conducerea președintelui dr. Stanisław Kwiatkowski a dezbătut secția care după rezolvarea problemelor administrative curente, primirea a șase noi membri din provincie a hotărât aniversarea festivă a lucrărilor literare ale lui Władysław Bełza și ale Elizei Orzeszkowa.

04.05. – Cernăuți: După pauza de sărbători au început exercițiile de gimnastică care aveau loc în zilele de

wtorki i piątki w godz. 16:00-18:00 – dla pań, w godz. 18:00-19:00 – dla dzieci, a w godz. 20:00-21:00 – dla członków „Sokoła”.

04.06. – Czerniowce: Po długiej chorobie zmarł Antoni Waltenberger, były prezes czerniowieckiego „Sokoła”. Rodzina zmarłego ogłoszeniem prasowym 9 kwietnia podziękowała wszystkim, którzy w jakikolwiek sposób wyrazili współczucie i oddali cześć zmarłemu. 13 kwietnia zostało odprawione nabożeństwo żałobne w jego intencji.

04.06. – Czerniowce: Obradujący pod przewodnictwem Krzysztofa Abrahamowicza Wydział Koła Polskiego uchwalili prośbę do redakcji wiedeńskiego tygodnika „Polnisch Post”, aby odtąd „informowała szerszy ogół o sprawach Polonii bukowińskiej i była niejako urzędowym organem buk. Koła Polskiego przed szerszym forum”.

04.06. – Czerniowce, sala Domu Polskiego: Trupa teatralna Stanisława Janowskiego wystawiła tutaj „Moralność pani Dulskiej”.

04.06. – Czerniowce: Jednym z dwunastu opiekunów ubogich w Czerniowcach został wybrany Jan Castenedolo Kasprzycki na czteroletni okres, tj. od 7 kwietnia 1907 do 6 kwietnia 1911 r.

04.06. – Wiedeń: Adam Nowicki napisał korespondencję, która pt. „Zwolennik dziwnego monopolu. Wiedeń, dnia 6 kwietnia” została opublikowana w 29. numerze „Gazety Polskiej” z czwartku 11 kwietnia. Nowicki skrytykował w niej prof. dr. Rajmunda Fr. Kaindla za jego polakożerczy artykuł w dwutygodniku „Österreichische Rundschau” z 1 kwietnia.

04.07. – Czerniowce: Radny dr Stanisław Kwiatkowski ponownie poruszył sprawę wysypiska śmieci przed Bursą Polską im. A. Mickiewicza i błotności ul. Kolejowej.

04.07. – Czerniowce, własny lokal „Gwiazdy” w Domu Polskim: Wspólne święcone członków „Gwiazdy” i ich rodzin oraz zaproszonych gości. Uroczystość za-gaił religijnym przemówieniem i poświęceniem na-krytych stołów ks. Stanisław Wołoszczak, po czym prezes i wiceprezes obeszlili wszystkich gości dzieląc się święconym jajem. Następnie przemawiał prezes TBPiCP dr Stanisław Kwiatkowski, oświetlając bieżącą sytuację polityczną Polaków, podkreślając znaczenie stanu rękodzielniczego i robotniczego oraz znaczenie takich cnót narodowych jak karność, jedność w działaniu, solidarność w wyborach. Potem wznoszono toasty, uczynili to m.in.: dr Eugeniusz Mitkiewicz, Tokarski (w imieniu „Sokoła”) i wiceprezes „Gwiazdy” Leopold Duszeńko.

04.07. – Czerniowce, sala Domu Polskiego: Sekcja dobroczynności TBPiCP urządziła udaną „wesołą herbatkę”, połączoną z koncertem spacerowym muzyki wojskowej i loterią fantową. Impreza przyniosła ponad 300 kor. czystego dochodu.

04.07. – Kaliczanka, Czytelnia Polska: Miejscowi amatorzy wystawili fraszkę sceniczną „O Józię”, de-

marti i vineri între orele 16:00-18:00 – pentru doamne, între orele 18:00-19:00 – pentru copii, iar între orele 20:00-21:00 – pentru membrii Asociației „Sokół”.

04.06. – Cernăuți: După o boală lungă a decedat Antoni Waltenberger, fost președinte al Asociației „Sokół” din Cernăuți. Familia răposatului, printr-un comunicat de presă din ziua de 9 aprilie, a mulțumit tuturor celor care, indiferent în ce mod, și-au exprimat compasiunea și au arătat considerație față de răposat. În ziua de 13 aprilie a avut loc celebrarea funerară în intenția sa.

04.06. – Cernăuți: Sub conducerea lui Krzysztof Abrahamowicz Filiala Cercului Polonez a adoptat o cerere pentru redacția săptămânalului vienez „Polnische Post” ca de acum înainte să „informeze mai pe larg publicul despre problemele polonezilor bucovineni și să fie cumva un organ oficial al Cercului Polonez bucovinean în fața forumului largit”.

04.06. – Cernăuți, sala Casei Polone: Trupa de teatru a lui Stanisław Janowski a pus în scenă aici piesa „Morală doamnei Dulska”.

04.06. – Cernăuți: Unul din doisprezece protectori ai săracilor din Cernăuți a fost ales Jan Castenedolo Kasprzycki pentru o perioadă de patru ani, din 7 aprilie 1907 până la 6 aprilie 1911.

04.06. – Viena: Adam Nowicki a scris o corespondență, care sub titlul „Partizanul monopolului ciudat, Viena, 6 aprilie” a fost publicată în nr. 29 al „Gazetei Polone” de joi, 11 aprilie. Nowicki a criticat în ea pe prof. dr. Raimund Fr. Kaindl pentru articolul său calomniator la adresa polonezilor din publicația bilunară „Österreichische Rundschau” din 1 aprilie.

04.07. – Cernăuți: Consilierul dr. Stanisław Kwiatkowski a abordat din nou chestiunea descărcării gunoiului în fața Internatului Polonez „A. Mickiewicz” și a noroiului de pe str. Kolejowa.

04.07. – Cernăuți, localul propriu al Asociației „Gwiazda” din Casa Polonă: Întâlnirea comună a membrilor Asociației „Gwiazda” și a familiilor lor precum și a oaspeților invitați la „șwięcone”. Festivitatea a fost deschisă cu o alocuțiune religioasă și sfințirea alimentelor de pe mese de către pr. Stanisław Wołoszczak, după care președintele și vicepreședintele au trecut pe la fiecare invitat împărțindu-se cu oul sfințit. După aceea a vorbit președintele APAF și L dr. Stanisław Kwiatkowski, arătând situația politică curentă a polonezilor, subliniind însemnătatea stării meșteșugărești și muncitorești precum și însemnătatea acestor calități naționale precum disciplina, unitatea în acțiuni, solidaritatea în alegeri. Apoi au urmat toasturi adresate printre alții de: Eugeniusz Mitkiewicz, Tokarski (în numele Asociației „Sokół”) și vicepreședintele Asociației „Gwiazda” Leopold Duszeńko.

04.07. – Cernăuți, sala Casei Polone: Secția de caritate a APAF și L a organizat un reușit „ceai vesel” combinat cu marșul orchestrei armatei și o loterie. Acțiunea a adus un venit net de 300 c.

04.07. – Caliceanca, Societatea Polonă de Lectură: Amatorii din localitate au prezentat o epigramă scenică

klamowali wiersze, wygłaszali monologi i śpiewali kuplety.

04.07. – Lwów: Rada Narodowa wystosowała Odezwę do rodaków w sprawie nadchodzących wyborów do parlamentu wiedeńskiego. Pośród kilkudziesięciu podpisanych znajdował się Krzysztof Abrahamowicz jako przedstawiciel bukowińskich Polaków.

04.08. – Lwów: Wybitny aktor lwowski i cieszący się wielkim powodzeniem u publiczności czerniowieckiej oraz częsty gość estrad czerniowieckich Gustaw Fiszer obchodził 40-lecie pracy scenicznej. Na tę okoliczność redakcja „Gazety Polskiej” w 29. numerze z czwartku 11 kwietnia przedrukowała z lwowskiego „Dziennika Polskiego” jubileuszową „sylwetkę” skreśloną przez H. Cepnika z odpowiednim wprowadzeniem o związkach Fiszera z Czerniowcami.

04.09. – Czerniowce: Odbyło się posiedzenie Rady Miejskiej, na którym radny dr Stanisław Kwiatkowski wniósł dwie istotne interpelacje. Pierwsza dotyczyła kardynalnych błędów w listach wyborców polskich – zniekształcenia w zapisie nazwisk bardzo znanych funkcjonariuszy państwowych oraz pominięcie przynajmniej 20% wyborców, tzn. na 3306 wyborców polskich opuszczono przynajmniej 621. Druga odnosiła się do niewłaściwej organizacji akcji służb miejskich w sytuacjach nadzwyczajnych.

04.10. – Stara Huta: Jan Zawichowski, Józef Chodzickiewicz i Władysław Hołyński napisali sprawozdanie z obchodzonego przez miejscowych Polaków wspólnego święconego pod przewodnictwem i z budującą nauką ks. Jana Mościckiego.

04.11. – Czerniowce: Ukazał się 29. numer 25. rocznika „Gazety Polskiej”, w którym opublikowano przegląd zawartości 14. numeru wiedeńskiej „Polnische Post”.

04.12. – Czerniowce: Ostateczny termin reklamacji w sprawie niepoprawności w listach wyborców.

04.13. – Lwów: Przeżywszy lat 61 zmarł prezydent miasta Lwowa Michał Michalski. Z tego powodu Polskie Koło Radzieckie w Czerniowcach wystosowało telegram kondolencyjny do Rady Miasta Lwowa, a Towarzystwo Bratniej Pomocy i Czytelni Polskiej w Czerniowcach – w imieniu Polaków czerniowieckich – do mieszkańców Lwowa.

04.<14. – Czerniowce: Sekretariat bukowińskiego Koła Polskiego sprawdził listy wyborcze i każdego spośród ponad 600 pominiętych wyborców Polaków powiadomił listownie o potrzebie reklamowania. Spośród nich jeszcze przed 14 kwietnia w biurze reklamacyjnym przy redakcji „Gazety Polskiej” zgłosiło się ponad 300 rodaków z dokumentami uprawniającymi do głosowania, a ponad 100 innych bez pośrednictwa tego biura reklamowało swe prawo wyborcze.

04.<14. – Czerniowce: Na dorocznym walnym zgromadzeniu Bukowińska Kasa Oszczędności uchwaliła przyznać dotacje i zapomogi m.in. następującym instytucjom polskim lub ze znacznym udziałem Polaków: Bursa Katolicka im. Issakowicza – 300 kor., Bursa Polska im. A. Mickiewicza – 500 kor., Instytut

„Despre Józia”, au recitat versuri și monologuri și au cântat cuplete.

04.07. Lvov: Consiliul Național a adresat un Apel concetățenilor în problema apropiatelor alegeri pentru parlamentul vienez. Printre câteva zeci de subscriși s-a aflat și Krzysztof Abrahamowicz ca reprezentant al polonezilor bucovenieni.

04.08. Lvov: Renumitul actor din Lvov care se bucura de un mare succes în rândul publicului cernăuțean și adesea oaspete al estradelor cernăuțene Gustaw Fischer a sărbătorit 40 de ani de apariție scenică. Cu această ocazie, redacția „Gazetei Polone” în nr. 29 de joi, 11 aprilie a retipărit din publicația „Jurnalul Polonez” de Lvov „figura” aniversară prezentată de H. Cepnik cu o descriere corespunzătoare a legăturilor lui Fischer cu Cernăuțiul.

04.09. – Cernăuți: A avut loc ședința Consiliului Orașenesc la care consilierul dr. Stanisław Kwiatkowski a prezentat două interpelări esențiale. Prima se referea la greșelile fundamentale din listele de alegători polonezi – în scrierea necorespunzătoare a numelor chiar a unor funcționari de stat cunoscuți sau omiterea a cel puțin 20% din alegători, de pildă, la 3306 de alegători polonezi au fost omiși cel puțin 621. A doua se referea la organizarea necorespunzătoare a acțiunii serviciilor orașenești în situații speciale.

04.10. – Huta Veche: Jan Zawichowski, Józef Chodzickiewicz și Władysław Hołyński au scris o informare despre „șwięcone” celebrat împreună de polonezii din localitate sub conducerea și învățătura constructivă a pr. Jan Mościcki.

04.11. – Cernăuți: A apărut nr. 29 al anului 25 al „Gazetei Polone”, în care a fost publicată trecerea în revistă a conținutului publicației vieneze „Polnische Post” nr. 14.

04.12. – Cernăuți: Ultimul termen de a reclama neregulile din listele de alegători.

04.13. – Lvov: La vârsta de 61 de ani a decedat primarul orașului Lvov, Michał Michalski. Cu această ocazie Cercul Consilierilor Polonezi din Cernăuți a trimis o telegramă de condoleanțe Consiliului Orașului Lvov, iar Asociația Polonă de Ajutor Frățesc și de Lectură din Cernăuți – în numele polonezilor din Cernăuți – locuitorilor orașului Lvov.

04.<14. – Cernăuți: Secretariatul Cercului Polonez bucovinean a verificat listele de alegători și pe fiecare din cei peste 600 de alegători polonezi omiși a înștiințat în scris despre necesitatea depunerii reclamațiilor. Dintre ei, încă înainte de 14 aprilie, la biroul de reclamații de la redacția „Gazetei Polone”, peste 300 de concetățeni au prezentat acte doveditoare cu drept de vot, iar alții, peste o sută, fără medierea acestui birou, au reclamat dreptul lor de a vota.

04.<14. – Cernăuți: La adunarea generală anuală, Casa Bucovineană de Economii a hotărât alocarea unor ajutoare următoarelor instituții poloneze sau cu o mare participare a polonezilor, printre altele: Internatului Catolic „Issakowicz” – 300 c., Internatului Polonez

Wychowawczo-Naukowy Zgromadzenia SS. Rodziny Maryi – 400 kor., Katolickie Stowarzyszenie „Przyjaźń” – 100 kor., Katolickie Towarzystwo Dobroczyńności – 500 kor., Stowarzyszenie Rękodzielników Polskich „Gwiazda” – 50 kor., sekcja dobroczynności TBPiCP – 100 kor., Towarzystwo Śpiewu Kościelnego – 50 kor.

04.<14. – **Seret:** Wielotysięczna rzesza mieszkańców miasta uczciła starostę Jana Bohosiewicza pochodem z pochodniami w uznaniu działalności w akcji ratunkowej podczas rozruchów agrarnych w Rumunii.

04.14. – **Czerniowce:** Ukazał się 30. numer 25. rocznika „Gazety Polskiej”. W rubryce Listy z kraju została opublikowana korespondencja trzech autorów (Jan Zawichowski, Józef Chodzikiemowicz i Władysław Hołyński) pt. „Wspólne święcone. Stara Huta, d. 10 kwietnia 1907” o obchodzie wspólnego święconego w Starej Hucie.

04.14. – **Czerniowce,** wielka sala Domu Polskiego: Zapowiedziany pierwotnie na niedzielę 7 kwietnia wygłoszony został popularny odczyt dr. Eugeniusza Mitkiewicza „O wahadle”.

04.14. – **Czerniowce,** sala Domu Polskiego: Dzieci (Janiszewska, Kimerling, Kubica, Podoska, Rużyłowiczówna, Schallówna, Seidler, Seidlerówna, Maniusia Świerczyńska, Zosia Świerczyńska, Antoś Świerczyński, Wąsowiczówna) uczęszczające do szkoły gimnastycznej miejscowego „Sokoła” wystawiły kilka utworów (m.in. „Swoboda”, „Na letnim mieszkaniu” – monolog i „Niezapominajki” Barańskiego) na dochód umożliwiający zakup boiska sokolego, m.in. na potrzeby korpusów wakacyjnych.

04.14. – **Czerniowce,** lokal własny w Domu Polskim: Odbyło się doroczne walne zgromadzenie członków Towarzystwa Rękodzielników Polskich „Gwiazda”. Przyjęto sprawozdania wydziału i wybrano go na rok następny w identycznym składzie (Edward Schwarz – prezes, Leopold Duszeńko – wiceprezes, August Czerniawski, Władysław Gaspary, Jan Morawski, Aleksander Sydor, Jan Szumański, Michał Trzeciński – członkowie wydziału, Sylwester Kunik, Maksymilian Kwiatkowski, Michał Sayn, Ernest Schwann – zastępcy wydziałowych, Michał Gorecki, Wiktor Jastrzębski, Wojciech Wejdelek – członkowie komisji kontrolującej, dr Eugeniusz Mitkiewicz, Władysław Sołtyński – kuratorzy). Honorowymi członkami „Gwiazdy” jednogłośnie wybrano właściciela dóbr Łuka na Bukowinie Karola Korzeniowskiego, dr. Stanisława Kwiatkowskiego oraz dr. Stefana Kajetanowicza.

04.14. – **Kaliczanka,** Czytelnia Polska TSL: Odbył się wieczorek z tańcami i bufetem pod własnym zarządem.

04.14. – **Sadogóra,** Czytelnia Polska: Miejscowi amatorzy wystawili Władysława Ludwika Anczyca „Chłopów arystokratów” w reżyserii Jana Witwickiego. Przedstawienie przyniosło 100 kor. dochodu przeznaczonego w całości na budowę własnego Domu Polskiego dla 1500 Polaków mieszkających w Sadogórze i Rogoźnie, czym zajmuje się komitet po-

„A. Mickiewicz” – 500 c., Institutului de Educație și Învățământ al Surorilor Familiei Mariei – 400 c., Asociației Catolice „Prietenia” – 100 c., Societății Polone de Caritate – 500 c., Asociației Meșteșugarilor Polonezi „Gwiazda” – 50 c., secției de caritate a APAF și L – 100 c., Societății Corului Bisericesc – 50 c.

04.<14. – **Siret:** Mii de locuitori ai orașului au onorat pe staroste Jan Bohosiewicz cu un marș cu torțe pentru recunoașterea participării la acțiunea de salvare din timpul răzvrătirilor agrare din România.

04.14. – **Cernăuți:** A apărut nr. 30 al anului 25 al „Gazetei Polone”. În rubrica Scrisori din țară a fost publicată corespondența a trei autori (Jan Zawichowski, Józef Chodzikiemowicz și Władysław Hołyński) cu titlul „Święcone comun. Huta Veche, 10 aprilie 1907” despre „święcone” comun din Huta Veche.

04.14. – **Cernăuți,** sala mare a Casei Polone: Anunțată prima dată pentru duminică, 7 aprilie prelegerea populară a dr. Eugeniusz Mitkiewicz „Despre pendul” a fost citită în această zi.

04.14. – **Cernăuți,** sala Casei Polone: Copiii (Janiszewska, Kimerling, Kubica, Podoska, Rużyłowiczówna, Schallówna, Seidler, Seidlerówna, Maniusia Świerczyńska, Zosia Świerczyńska, Antoś Świerczyński, Wąsowiczówna) frecventând școala de gimnastică a Asociației „Sokół” din localitate au prezentat câteva creații (printre altele „Libertate”, „La locuința de vară” – monolog și „Nu mă uita” de Barański) pentru beneficiul care ar permite cumpărarea terenului de sport al șoimilor, printre altele, pentru necesitățile corpurilor de vacanță.

04.14. – **Cernăuți,** localul propriu din Casa Polonă: A avut loc adunarea generală anuală a membrilor Asociației Meșteșugarilor Polonezi „Gwiazda”. Au fost primite dările de seamă ale secției și au fost aleși în aceeași componență pentru anul următor (Edward Schwarz – președinte, Leopold Duszeńko – vicepreședinte, August Czerniawski, Władysław Gaspary, Jan Morawski, Aleksander Sydor, Jan Szumański, Michał Trzeciński – membrii secției, Sylwester Kunik, Maksymilian Kwiatkowski, Michał Sayn, Ernest Schwann – locuitori, Michał Gorecki, Wiktor Jastrzębski, Wojciech Wejdelek – membrii comisiei de control, dr. Eugeniusz Mitkiewicz, Władysław Sołtyński – supraveghetori). Ca membri de onoare ai Asociației „Gwiazda” au fost aleși în unanimitate proprietarul bunurilor Łuka din Bucovina Karol Korzeniowski, dr. Stanisław Kwiatkowski precum și dr. Stefan Kajetanowicz.

04.14. – **Caliceanca,** Societatea Polonă de Lectură a SSP: A avut loc o serată cu dans și bufet sub conducere proprie.

04.14. – **Sadagura,** Societatea Polonă de Lectură: Amatorii din localitate au prezentat piesa „Țărani aristocrați” de Władysław Ludwik Anczyca în regia lui Jan Witwicki. Spectacolul a adus un venit de 100 c., destinat în întregime Casei Polone proprii pentru 1500 de polonezi care locuiesc în Sadagura și Rogozin, de care se ocupă comitetul desemnat din inițiativa

wołany z inicjatywy proboszcza ks. Aleksandra Chrzanowicza, prezesa Czytelni Pukacza i sekretarza Czytelni Witwickiego.

04.15. – Czerniowce: Radny dr Stanisław Kwiatkowski jeszcze raz przedstawił na posiedzeniu Rady Miejskiej krzywdy wyrządzone Polakom m.in. w dziedzinie oświaty i polityki, co nieodwołalnie mści się niekorzystnymi następstwami w życiu społeczności miasta. Polacy utracili swego reprezentanta w Radzie Państwa, niezgodne z prawem nominacje kierowników szkół pozbawiają dzieci polskie nauczania w języku ojczystym nawet religii. Ponadto Kwiatkowski wystąpił przeciwko nieracjonalnym podwyżkom opłat za wodę.

04.15. – Czerniowce, sala Muzeum Przemysłowego: Odbyło się walne zgromadzenie członków bukowskińskiego Towarzystwa Technicznego. Po zgromadzeniu w Hotelu Centralnym zebranie towarzyskie.

04.15. – Wiedeń: Adam Nowicki napisał korespondencję, która pt. „Garść nowinek. Wiedeń, dnia 15 kwietnia” została opublikowana na początku 31. numeru „Gazety Polskiej” z czwartku 18 kwietnia. Podano także wiadomość o przewidywanym opuszczeniu Bukowiny przez jej prezydenta dr. Oktawiana Bleylebena, który jest przewidywany na namiestnika Moraw.

04.16. – Czerniowce, Rada Miejska: Po informacji o zgonie lwowskiego prezydenta miasta Michała Michalskiego radny dr Stanisław Kwiatkowski zgłosił trzy tzw. nagłe wnioski: 1. miasto sprzedaje grunt miejski (pomiędzy ogrodem miejskim a zajezdnią tramwajową) po przystępnej cenie czerniowieckiemu „Sokołowi”, który własnym kosztem zbuduje boisko mające służyć rozwojowi moralnemu i fizycznemu polskich dzieci w wieku szkolnym, które wedle statystyki urzędowej stanowią ponad 20% czerniowieckich dzieci; 2. miasto wybuduje przynajmniej dwa podziemne ustępy publiczne dla poprawienia wizerunku Czerniowiec; 3. miasto zarządzi ostre rygory sanitarne w związku z pojawieniem się tyfusu plamistego. Ponadto na wniosek radnego Kossowskiego obradowano nad projektem budowy centralnej rzeźni miejskiej i uzupełniono skład sekcji IV o radnego Borysławskiego, komisji dla domu przytułku dla starców – o radnego dr. Stanisława Kwiatkowskiego, wreszcie komisji miejskich funduszków fundacyjnych – o radnych Kossowskiego i dr. Kwiatkowskiego.

04.16. – Czerniowce: Ze strony Rady Miejskiej zespół 12 opiekunów ubogich zasililo pięciu radnych, w tym Korytyński.

04.17. – Czerniowce: Wydział Towarzystwa Gimnastycznego „Sokół” podczas posiedzenia oddał pośmiertny hołd swojemu zmarłemu byłemu prezesowi Antoniemu Waltenbergerowi, prezydentowi Lwowa Michałowi Michalskiemu, uchwalił wysłać wyrazy współczucia Radzie miasta Lwowa oraz podjął kilka innych uchwał (popierając uroczyste otwarcie gniazda w Kaczyce i wzywając swych członków do udziału w uroczystościach kaczyckich, przypominając o obowiązkowym uczęszczaniu na

parohului pr. Aleksander Chrzanowicz, președintele Societății Pukacz și secretarul Societății Witwicki.

04.15. – Cernăuți: Consilierul dr. Stanisław Kwiatkowski a prezentat încă o dată la ședința Consiliului Orășenesc nedreptățile cauzate polonezilor, printre altele în domeniul învățământului și politicii, care irevocabil are consecințe dezavantajoase în viața comunității orașului. Polonezii au pierdut reprezentantul său în Consiliul de Stat, numirile directorilor de școli contrar legii privează copiii polonezi de învățarea în limba maternă chiar și a religiei. În afară de aceasta Kwiatkowski a reacționat împotriva majorării neraționale a taxelor pentru apă.

04.15. – Cernăuți, sala Muzeului de Industrie: A avut loc adunarea generală a membrilor Societății Tehnice bucovinene. După adunare, în Hotelul Central a avut loc o reuniune tovarășească.

04.15. – Viena: Adam Nowicki a scris o corespondență, care sub titlul „Un pumn de noutăți. Viena, 15 aprilie”, a fost publicată la începutul nr. 31 al „Gazetei Polone” de joi, 18 aprilie. De asemenea, a fost dată știrea despre previziunea de a părăsi Bucovina a președintelui Oktavian Bleylebem, care ar fi propus ca guvernator al Moraviei.

04.16. – Cernăuți, Consiliul Orășenesc: După informația de deces a primarului orașului Lvov Michał Michalski, consilierul dr. Stanisław Kwiatkowski a anunțat trei propuneri urgente: 1. orașul va vinde terenul orășenesc (dintre grădina orășenească și depoul tramvaielor) cu un preț accesibil Asociației „Sokół” care, cu costuri proprii, va construi terenul de sport slujind astfel dezvoltării morale și fizice a copiilor polonezi de vârstă școlară care, în conformitate cu statisticile oficiale, dețin peste 20% din totalul copiilor cernăuțeni; 2. orașul va construi cel puțin două toalete publice subterane pentru corectarea imaginii orașului Cernăuți; 3. orașul va dispune rigori sanitare severe în legătură cu apariția tifosului. În afară de acestea, la propunerea consilierului Kossowski s-a deliberat asupra proiectului construirii unui abator orășenesc central și s-a completat componența secției IV cu consilierul Borysławski, comisiei pentru casa de adăpost pentru bătrâni - cu consilierul dr. Stanisław Kwiatkowski, în sfârșit comisiei pentru fondurile fundațiilor orășenești – cu consilierii Kossowski și dr. Kwiatkowski.

04.16. – Cernăuți: Din partea Consiliului Orășenesc, un grup de 12 protectori ai săracilor au propus cinci consilieri, printre care Korytyński.

04.17. – Cernăuți: În timpul ședinței, filiala Asociației de Gimnastică „Sokół” a adus un omagiu post-mortem fostului președinte decedat Antoni Waltenberger, primarului orașului Lvov Michał Michalski, a decis să trimită condoleanțe Consiliului Orășenesc Lvov, de asemenea, a luat alte câteva hotărâri (sprijinirea deschiderii festive a cuibului din Cacica și chemarea membrilor săi de a participa la festivitățile de la Cacica, amintind de frecventarea obligatorie la exercițiile de gimnastică în zilele de marți și vineri între orele 20:00-

ćwiczenia gimnastyczne we wtorki i piątki w godz. 20:00-21:00, wzywającą do udziału w jubileuszowym zlocie lwowskim, wzywającą do zgłoszenia gotowości sprawienia sobie stroju uroczystego, wzywającą niejadących do Lwowa o ofiary ułatwiające wyjazd uboższym oraz odebranie przysłanych przyrzędów gimnastycznych, ustawieniu w sali i wpłaceniu za nie pierwszej raty w wysokości 250 kor.). Przyjęto także 12 nowych członków.

04.18. – Czeresza: Krzysztofowie Abrahamowiczowie obchodzili srebrne gody.

04.18. – Kaczyka: Anonim podpisany literami M. S. doniósł o przygotowaniach do uroczystego otwarcia miejscowego gniazda sokolego w pierwszy dzień Zielonych Świąt, podał ogólny zarys programu uroczystości i że nad organizacją pracuje powołany komitet.

04.19. – Czerniowce: Stosownie do uchwały Rady Miejskiej zebrała się kilkusobowa komisja (m.in.: radny dr Stanisław Kwiatkowski, inż. budownictwa Tadeusz Kossowski, Bazyli Mokrański, delegat Rady Miejskiej Heinrich, inż. miejski J. Müller, radca Magistratu Schwemmschuh), która przekazała Bazylemu Mokrańskiemu jako prezesowi „Sokoła” około 1000 m² gruntu w prowizoryczne użytkowanie pod mające powstać na łące pomiędzy ogrodem botanicznym a zajezdnią boisko na potrzeby korpusów wakacyjnych.

04.19. – Suczawa: Korespondent podpisany kryptonimem St. M. napisał o oplakany położeniu Polaków w Bułaju, gdzie ponad 80 dzieci polskich nie posiada szkoły, a ten brak za niewielkim wynagrodzeniem ostatniej zimy H. Skibińska usiłowała usunąć 16 dzieciom. W przeciągu zaledwie trzech miesięcy nauczyła je czytać i pisać po polsku i niemiecku, rachować, a ponadto wielu pieśni patriotycznych.

04.20. – Czerniowce: Podczas posiedzenia Rady Miejskiej radny dr Stanisław Kwiatkowski w związku z drożyzną żywności i czynszów za mieszkania zaproponował podwyżkę płac nauczycieli od początku stycznia 1907 r. Wniosek został uchwalony.

04.21. – Czerniowce: Ukazał się 32. numer 25. rocznika „Gazety Polskiej”, w którym wydrukowano odezwę wydziału czerniowieckiego „Sokoła” (J. Świerczyński – sekretarz, B. Mokrański – prezes) w związku z jubileuszowym zlotem sokolim we Lwowie, a w rubryce Listy z kraju została opublikowana korespondencja „Suczawa, d. 19 kwietnia 1907”, podpisana kryptonimem St. M.

04.21. – Czerniowce, sala „Gwiazdy”: Wygłoszony został popularny odczyt Marii Berezowskiej, pierwotnie zapowiedziany na niedzielę 14 kwietnia, „O wpływie lektury na wychowanie”.

04.21. – Czerniowce, sala Domu Polskiego: Powtórzone bardzo udane przedstawienie „Dzieci dzieciom”.

04.21. – Czerniowce, sala Domu Polskiego: Stowarzyszenie Rękodzielników Polskich „Gwiazda” urządziło obchód ku uczczeniu pułkownika Jana Kilińskiego,

21:00, chemând pentru participarea la întrunirea de la Lvov, pentru stabilirea disponibilității de a-și procura un costum festiv, apelând la cei care nu merg la Lvov pentru donații de a facilita plecarea celor mai săraci precum și preluarea aparatelor de gimnastică trimise, plasarea lor în sală și plățirea primei rate în cuantum de 250 c.). Au fost primiți, de asemenea, 12 noi membri.

04.18. – Cereșa: Familia Krzysztof Abrahamowicz a celebrat nunta de argint.

04.18. – Cacica: Anonim semnat cu literele M.S. a informat despre pregătirile pentru deschiderea festivă a cuibului șoimilor din localitate în prima zi a sărbătorii Coborârea Duhului Sfânt, a prezentat programul în linii mari și faptul că de organizație se ocupă comitetul desemnat.

04.19. – Cernăuți: Conform hotărârii Consiliului Orășenesc s-a întrunit comisia de câteva persoane (printre alții: consilierul Stanisław Kwiatkowski, inginerul constructor Tadeusz Kossowski, Bazyli Mokrański, delegatul Consiliului Orășenesc Heinrich, ing. orășenesc J. Müller, consilierul autorității locale Schwemmschuh), care a dat spre folosință provizorie președintelui Asociației „Sokół” Bazyli Mokrański terenul de 1000 m² destinat înființării unui teren sportiv pentru necesitățile corpurilor de vacanță aflat între grădina botanică și depou.

04.19. – Suceava: Corespondentul semnat cu criptonimul St. M. a scris despre situația de plâns a polonezilor din Bulai, unde peste 80 de copii polonezi nu au școală, iar lipsa aceasta, pentru o recompensă minoră din ultima iarnă, H. Skibińska s-a străduit să retragă un număr de 16 copii. De abia în interval de trei luni i-a învățat să citească și să scrie în limba polonă și germană, să socotească, în plus multe cântece patriotice.

04. 20. – Cernăuți: În timpul ședinței Consiliului Orășenesc, consilierul dr. Stanisław Kwiatkowski, în urma scumpirii traiului și chiriilor pentru locuințe, a propus majorarea retribuțiilor cadrelor didactice de la începutul lunii ianuarie 1907. Propunerea a fost adoptată.

04.21. – Cernăuți: A apărut nr. 32 al anului 25 al „Gazetei Polone” în care s-a tipărit apelul filialei Asociației „Sokół” din Cernăuți (J. Świerczyński – secretar, B. Mokrański – președinte) în legătură cu întrunirea jubiliară a șoimilor la Lvov, iar în rubrica Scrisori din țară a fost publicată corespondența „Suceava, 19 aprilie 1907”, semnată cu criptonimul St. M.

04.21. – Cernăuți, sala Asociației „Gwiazda”: A fost rostită prelegerea populară a Mariei Berezowska „Despre influența lecturii în educație” anunțată inițial pentru duminică, 14 aprilie.

04.21. – Cernăuți, sala Casei Polone: A fost repetată serbarea foarte reușită „Copiii pentru copii”.

04.21. – Cernăuți, sala Casei Polone: Asociația Meșteșugarilor Polonezi „Gwiazda” a organizat o celebrare în cinstea colonelului Jan Kiliński.

04.21. – Kaliczanka, Czytelnia Polska TSL: Miejscowi amatorzy wystawili jednoaktówkę komiczną „Chrapanie z rozkazu”, deklamowali, wygłosili monolog, śpiewali kuplety. Po części artystycznej nastąpiły tańce.

04.22. – Czerniowce: Pod przewodnictwem Krzysztofa Abrahamowicza odbyło się posiedzenie komitetu wykonawczego polskiej wielkiej własności z udziałem posłów sejmowych. Podjęto ważne uchwały, m.in. regulujące stosunki obu sprzymierzonych stronnictw wielkiej własności (polskiej i rumuńskiej) do grupy żydowskich właścicieli dóbr.

04.22. – Czerniowce: Radny miejski dr Stanisław Kwiatkowski w towarzystwie okręgowego inspektora szkolnego Kaindla odwiedził sześć miejscowych szkół ludowych i stwierdził, iż nie spełniają warunków stawianych przez obowiązującą ustawę o budownictwie tego typu obiektów. Dokonał osobiście pomiarów, sporządził dokumentację fotograficzną i przygotował się do postawienia nagłego wniosku na kolejnym posiedzeniu Rady.

04.22. – Czerniowce: Pod przewodnictwem Krzysztofa Abrahamowicza odbyło się posiedzenie Koła Polskiego, które uchwaliło zalecić rodakom, aby w okręgach rusińskich powstrzymali się od głosowania. Prezydium Koła Polskiego wystosowało wezwanie do Polaków, aby nie głosowali w tych okręgach. Wypracowano również stanowisko w sprawie wyborów w Radowcach, Serecie i Suczawie.

04.22. – Wiedeń: Wydawcy i redaktorzy wiedeńskiego tygodnika „Polnische Post” odpowiedzieli pozytywnie na pismo bukowińskiego Koła Polskiego. Odtąd ich pismo będzie broniło interesów bukowińskich Polaków wobec cudzoziemców.

04.23. – Czerniowce: Prezydium Koła Polskiego wezwało polskich wyborców czerniowieckich na zgromadzenie w sprawie wyboru dwóch posłów z miasta oraz uchwaliło wezwać rodaków w wiejskich okręgach wyborczych rusińskich (Kocmań – Sadogóra, Seret, Strózeniec, Zastawna, Stanowce, Waszkowce n/Czeremoszem, Putylów – Seletyn – Wyżnica), aby powstrzymali się od udziału w wyborach.

04.23. – Czerniowce: Podczas posiedzenia Rady Miejskiej radny dr Stanisław Kwiatkowski przedstawił Radzie katastrofalne warunki higieniczno-sanitarne kilku miejskich szkół ludowych i zgłosił wniosek uchwały o pilnym wybudowaniu dwu nowych szkół (w okolicy dworca kolejowego i w Stynce) do końca 1907 r.

04.23. – Czerniowce, TBPiCP: Sekcja dobroczynności na swym posiedzeniu rozliczyła wesołą herbatkę, która według sprawozdania Burskiego przyniosła 295,26 kor. dochodu, jaki postanowiono użyć na wsparcie 22 ubogich rodaków. Uchwalono nadać tytuł honorowego członka sekcji dr. Eugeniuszowi Malikiewiczowi za wieloletnią ofiarność i osobiście zakomunikować mu tę wiadomość. Na wiadomość o tym wyróżniony ofiarował 200 kor. na potrzeby sekcji dobroczynności.

04.21. – Caliceanca, Societatea Polonă de Lectură a SSP: Amatorii din localitate au prezentat sceneta comică într-un act „Sforăitul la comandă”, au recitat, au rostit un monolog, au cântat cuplete. După partea artistică au urmat dansurile.

04.22. – Cernăuți: Sub conducerea lui Krzysztof Abrahamowicz a avut loc ședința comitetului executiv a marii proprietăți poloneze cu participarea deputaților din seim. Au fost luate hotărâri importante, printre altele, raporturile reglementate ale ambelor părți aliate ale marii proprietăți (polonă și română) la grupul proprietarilor evrei a bunurilor.

04.22. – Cernăuți: Consilierul orășenesc dr. Stanisław Kwiatkowski împreună cu inspectorul școlar regional Kaindl a vizitat șase școli populare din localitate și a constatat că nu îndeplinesc condițiile impuse de hotărârea în vigoare despre construirea acestor tipuri de clădiri. A făcut personal măsurători, a întocmit documentația fotografică și s-a pregătit pentru a ridica o propunere urgentă în următoarea ședință de Consiliu.

04.22. – Cernăuți: Sub conducerea lui Krzysztof Abrahamowicz a avut loc ședința Cercului Polonez care a hotărât să propună compatrioților ca în regiunile rusofone să se abțină de la vot. Prezidiul Cercului Polonez a adresat chemarea către polonezi să nu voteze în aceste regiuni. A fost elaborată, de asemenea, hotărârea în problema alegerilor în Rădăuți, Siret și Suceava.

04.22. – Viena: Editorii și redactorii săptămânalului vienez „Polnische Post” au răspuns pozitiv la scrisoarea Cercului Polonez bucovinean. De acum, publicația lor va apăra interesele polonezilor bucovineni față de străini.

04.23. – Cernăuți: Prezidiul Cercului Polonez a convocat alegătorii polonezi din Cernăuți la ședință în chestiunea alegerii a doi deputați din oraș, de asemenea, a hotărât să propună compatrioților din satele cu zone de alegători ruși (Cozmeni, Sadagura, Siret, Storojineț, Zastavna, Stănăuți, Vășcăuți pe Ceremuș, Putilov, Seletin, Vijnița) să se abțină de a participa la alegeri.

04.23. – Cernăuți: În timpul ședinței Consiliului Orășenesc, consilierul dr. Stanisław Kwiatkowski a prezentat Consiliului condițiile catastrofale igienico-sanitare ale câtorva școli populare orășenești și a prezentat propunerea de hotărâre de a construi urgent două școli noi (în împrejurimile gării și în Stânca) până la sfârșitul anului 1907.

04.23. – Cernăuți, APAF și L: Secția caritativă, la ședința sa, a calculat venitul ceaiului vesel care, conform dării de seamă a lui Burski, a adus un beneficiu de 295,26 c. care s-a hotărât să fie folosit pentru ajutorarea a 22 de compatrioți săraci. S-a hotărât să se dea titlul de membru de onoare al secției dr. Eugeniusz Malikiewiczów pentru dăruirea de mulți ani și să i se comunice personal această veste. Pentru această veste cel distins a oferit 200 c. pentru necesitățile secției caritative.

04.24. – Cernăuți: Pr. Wójcik și Zofia Merzowiczowa, în numele secției caritative, au mulțumit tuturor celor care au organizat ceaiul vesel și au depus donații pentru cei săraci.

- 04.24.** – **Czerniowce:** Ks. Wójcik i Zofia Merzowiczowa w imieniu sekcji dobroczynności podziękowali wszystkim, którzy urządzili wesołą herbatkę i złożyli ofiary na ubogich.
- 04.26.** – **Czerniowce:** Wydział TBPiCP pod przewodnictwem prezesa dr. Stanisława Kwiatkowskiego uchwalił wysłać list dziękczynny do Ignacego Paderewskiego za list do Björnsterne-Björnsona w obronie polskości i Polaków.
- 04.27.** – **Jackany,** Czytelnia Polska: Tadeusz Zubrzycki pod pseudonimem Michał Sierota wystosował korespondencję, która szczegółowo przedstawiła sytuację miejscowych rodaków, a pt. „Jackany, dnia 27 kwietnia” została opublikowana w rubryce Listy z kraju 35. numeru „Gazety Polskiej” z środy 1 maja.
- 04.27.** – **Kaczyka:** Odbyło się posiedzenie komitetu urządzającego uroczystość otwarcia miejscowego gniazda sokolego z udziałem prezesa „Sokoła” czerniowieckiego Bazylego Mokrańskiego. Podjęto kilka uchwał i ustalono program uroczystości. Wiadomość przekazał korespondent podpisany kryptonimem M. S. Ks. Wojciecha Grabowskiego obrano przewodniczącym komisji gastronomicznej.
- 04.<28.** – **Radowce,** państwowa stadnina konna: Walenty Malecki został mianowany pułkownikiem.
- 04.28.** – **Czerniowce:** Ukazał się 34. numer 25. rocznika „Gazety Polskiej”, w którym podano do wiadomości, iż niedawno z inicjatywy Władysława Mierzwińskiego i grona osób dobrej woli powołano nowe towarzystwo polskie pod nazwą Kasyno Polskie, nawiązujące do istniejącej kilka miesięcy od jesieni 1905 r. sekcji kasynowej TBPiCP. Na pierwszym zebraniu członków nowej organizacji wybrano zarząd: starszy radca Magistratu Kazimierz Węglowski – prezes, radca cesarski inspektor kolei państwowych Robert Steingraber – wiceprezes, adiunkt sądowy dr Józef Chlebik, adiunkt kolei państwowych Albin Hammer, radca Sądu Krajowego Władysław Mierzwiński – sekretarz, właściciel drukarni Józef Mucha – skarbnik, właściciel zakładu rymarskiego Michał Trzcziński.
- 04.28.** – **Czerniowce,** lokal własny „Ogniska” w Domu Polskim: Stanisław Sołtyński wygłosił popularny odczyt o „Popiołach” Stefana Żeromskiego.
- 04.28.** – **Horodenka,** sala „Sokoła: Miejscowe Koło TSL urządziło uroczysty wieczór poświęcony jubileuszowi literackiemu Elizy Orzeszkowej. W programie znajdował się odczyt o życiu i twórczości jubilatki, deklamacje, występy duetu (skrzypce i fortepian) i chóru mieszanego, sztuka „Meir Ezofowicz”, obraz żywych osób z końcowym przemówieniem.
- 04.29.** – **Czerniowce:** Pod przewodnictwem prezesa koła radzieckiego polskiego dr. Stanisława Kwiatkowskiego nasi radni obradowali nad sytuacją w Radzie po śmierci prezydenta Czerniowiec dr. Reissa. Ze względów taktycznych nie podano wyniku narady.
- 05.<01.** – **Kocmań:** Proboszcz miejscowej rzymskokatolickiej parafii ks. Józef Steinbach został odznaczony *expositorio canonicali*.
- 04.26.** – **Cernăuți:** Filiala APAF și L sub conducerea președintelui dr. Stanislav Kwiatkowski a hotărât trimiterea unei scrisori de mulțumire lui Ignacy Paderewski pentru scrisoarea trimisă la Björnsterne-Björnson în apărarea polonezilor și a caracteristicii lor.
- 04.27.** – **Ițcani,** Societatea Polonă de Lectură: Tadeusz Zubrzycki, sub pseudonimul Michał Sierota, a adresat o corespondență care a prezentat pe larg situația compatrioților din localitate, iar sub titlul „Ițcani, 27 aprilie” a fost publicată la rubrica Scrisori din țară din nr. 35 al „Gazetei Polone” de miercuri, 1 mai.
- 04.27.** – **Cacica:** A avut loc ședința comitetului de organizare a festivității de deschidere a cuibului șoimilor cu participarea președintelui Asociației „Sokół” din Cernăuți Bazyl Mokrański. Au fost luate câteva decizii și s-a stabilit programul festivităților. Știrea a fost transmisă de corespondentul semnat cu criptonimul M.S.. Pr. Wojciech Grabowski a fost desemnat șef al comisiei gastronomiche.
- 04.<28.** – **Rădăuți,** herghelia de stat: Walenty Malecki a fost numit colonel.
- 04.28.** – **Cernăuți:** A apărut nr. 34 al anului 25 al „Gazetei Polone”, în care a fost publicată știrea că, nu de mult, din inițiativa lui Władysław Mierzwiński și a unui grup de persoane de bună voință, s-a mobilizat noua societate polonă cu numele Cazinoul Polonez, legată de existența de câteva luni, din toamna anului 1905, a secției cazinoului APAF și L. La prima adunare a membrilor noii organizații a fost aleasă conducerea: consilierul senior al Administrației Kazimierz Węglowski – președinte, consilierul inspector imperial al căilor ferate de stat Robert Steingraber – vicepreședinte, adjunctul justiției dr. Józef Chlebik, adjunctul căilor ferate de stat Albin Hammer, consilierul Tribunalului Țării Władysław Mierzwiński – secretar, proprietarul tipografiei Józef Mucha – trezorier, proprietarul fabricii de curelărie Michał Trzcziński.
- 04.28.** – **Cernăuți,** localul propriu al Societății „Ognisko” din Casa Polonă: Stanislav Sołtyński a rostit o prelegere populară despre „Cenușă” de Stefan Żeromski.
- 04.28.** – **Horodenca,** sala Asociației „Sokół”: Cercul Local SȘP a organizat o seară festivă dedicată jubileului literar al Elizei Orzeszkowa. În program s-a aflat prelegerea despre viața și creația jublantei, recitări, interpretarea duetelor (vioară și pian) și corului mixt, piesa „Meir Ezofowicz”, tabloul vibrant cu discursul final.
- 04.29.** – **Cernăuți:** Sub conducerea președintelui consilierilor polonezi dr. Stanislav Kwiatkowski, consilierii noștri au dezbătut situația din Consiliu după moartea primarului orașului Cernăuți dr. Reiss. Din motive tactice nu s-au făcut cunoscute rezultatele consiliului.
- 05.<01.** – **Cozmeni:** pr. paroh Józef Steinbach al parohiei romano-catolice din localitate a fost nominalizat ca *expositorio canonicali*.

MAJ

- 1 V** – 90. rocznica urodzin **Janiny Hertz** (1926-1993), pisarki, autorki utworów dramatycznych;
- 2 V** – 170. rocznica urodzin **Zygmunta Noskowskiego** (1846-1909), kompozytora, dyrygenta i pedagoga;
- 3 V** – 125. rocznica urodzin **Tadeusza Peipera** (1891-1969), poety, prozaika, dramatopisarza, krytyka literackiego i teatralnego; 225. rocznica uchwalenia **Konstytucji 3 Maja** (1791);
- 5 V** – 170. rocznica urodzin **Henryka Sienkiewicza** (1846-1916), powieściopisarza, nowelisty, publicyisty, laureata literackiej Nagrody Nobla (1905) (15 XI- 100. rocznica śmierci);
- 6 V** – 70. rocznica śmierci **Tytusa Czyżewskiego** (1880-1946), malarza, poety, dramatopisarza, krytyka sztuki;
- 7 V** – 50. rocznica śmierci **Stanisława Jerzego Leca** (1909-1966), poety, satyryka, aforysty, tłumacza;
- 8 V** – 165. rocznica urodzin **Stanisława Witkiewicza** (1851-1915), krytyka sztuki, pisarza, malarza;
- 10 V** – 30. rocznica śmierci **Anny Kamińskiej** (1920-1986), poetki, krytyka literackiego, autorki utworów dla dzieci i młodzieży, tłumaczki;
- 11 V** – 45. rocznica śmierci **Rafała Wojaczka** (1945-1971), poety i prozaika;
- 12 V** – 50. rocznica śmierci **Ludwika Hieronima Morstina** (1886-1966), poety, prozaika i dramatopisarza;
- 13 V** – 15. rocznica śmierci **Pawła Hertza** (1918-2001), poety, tłumacza, eseisty, edytora;
- 14 V** – 185. rocznica śmierci **Wacława Seweryna Rzewuskiego** (1784-1831), poety, orientalisty, podróżnika;
- 16 V** – 90. rocznica urodzin **Jana Janikowskiego** (1926-1990), kompozytora;
- 17 V** – 90. rocznica urodzin **Zbigniewa Jabłońskiego** (1926-1984), historyka teatru, bibliotekarza, historyka kultury;
- 19 V** – 40. rocznica śmierci **Juliana Krzyżanowskiego** (1892-1976), historyka literatury, krytyka literackiego;
- 20 V** – 135. rocznica urodzin **Władysława Sikorskiego** (1881-1943), generała, polityka i męża stanu;
- 21 V** – 175. rocznica śmierci **Juliana Ursyna Niemcewicza** (1758-1841), poety, satyryka, dramatopisarza, powieściopisarza, działacza politycznego i kulturalnego;
- 23 V** – 145. rocznica śmierci **Jarosława Dąbrowskiego** (1836-1871), rewolucyjnego demokraty, generała i wodza sił zbrojnych Komuny Paryskiej;
- 24 V** – 70. rocznica urodzin **Ireny Szewińskiej** (1946), jednej z najwybitniejszych lekkoatletek w historii, wielokrotnej medalistki olimpijskiej;

MAI

- 1 V** – 90 de ani de la nașterea **Janinei Hertz** (1926-1993), scriitoare, autoare de creații dramatice;
- 2 V** – 170 de ani de la nașterea lui **Zygmunt Noskowski** (1846-1909), compozitor, dirijor și pedagog;
- 3 V** – 125 de ani de la nașterea lui **Tadeusz Peiper** (1891-1969), poet, prozator, dramaturg, critic literar și de teatru; 225 de ani de la adoptarea **Constituției din 3 Mai** (1791);
- 5 V** – 170 de ani de la nașterea lui **Henryk Sienkiewicz** (1846-1916), romancier, nuvelist, publicist, laureat al Premiului Nobel pentru Literatură (1905) (15 XI – 100 de ani de la moarte);
- 6 V** – 70 de ani de la moartea lui **Tytus Czyżewski** (1880-1946), pictor, poet, dramaturg, critic de artă;
- 7 V** – 50 de ani de la moartea lui **Stanisław Jerzy Lec** (1909-1966), poet, satiric, autor de aforisme, traducător;
- 8 V** – 165 de ani de la nașterea lui **Stanisław Witkiewicz** (1851-1915), critic de artă, scriitor, pictor;
- 10 V** – 30 de ani de la moartea **Annei Kamińska** (1920-1986), poetă, critic literar, autoare de creații pentru copii și tineret, traducătoare;
- 11 V** – 45 de ani de la moartea lui **Rafał Wojaczek** (1945-1971), poet și prozator;
- 12 V** – 50 de ani de la moartea lui **Ludwik Hieronim Morstin** (1886-1966), poet, prozator și dramaturg;
- 13 V** – 15 ani de la moartea lui **Paweł Hertz** (1918-2001), poet, traducător, eseist, editor;
- 14 V** – 185 de ani de la moartea lui **Wacław Seweryn Rzewuski** (1784-1831), poet, orientalist, călător;
- 16 V** – 90 de ani de la nașterea lui **Jan Janikowski** (1926-1990), compozitor;
- 17 V** – 90 de ani de la nașterea lui **Zbigniew Jabłoński** (1926-1984), istoric de teatru, bibliotecar, istoric al culturii;
- 19 V** – 40 de ani de la moartea lui **Julian Krzyżanowski** (1892-1976), istoric literar, critic literar;
- 20 V** – 135 de ani de la nașterea lui **Władysław Sikorski** (1881-1943), general, politician și om de stat;
- 21 V** – 175 de ani de la moartea lui **Julian Ursyn Niemcewicz** (1758-1841), poet, satiric, dramaturg, romancier, militant politic și cultural;
- 23 V** – 145 de ani de la moartea lui **Jarosław Dąbrowski** (1836-1871) revoluționar democrat, general și comandant al forțelor armate ale Comunei din Paris;
- 24 V** – 70 de ani de la nașterea **Irenei Szewińska** (1946) una din renumitele reprezentante din istoria atletismului, medaliată olimpică în repetate rânduri;
- 25 V** – 90 de ani de la nașterea lui **Jan Józef Lipski** (1926-1991), critic și istoric literar;

25 V – 90. rocznica urodzin **Jana Józefa Lipskiego** (1926-1991), krytyka i historyka literatury;
27 V – 235. rocznica urodzin **Feliksa Bentkowskiego** (1781-1852), historyka literatury i bibliografa, autora pierwszej historii literatury polskiej;
28 V – 40. rocznica śmierci **Antoniego Uniechowskiego** (1903-1976), rysownika, malarza; 180. rocznica urodzin **Jana Aleksandra Karłowicza** (1836-1903), etnografa, językoznawcy, muzyka;
29 V – 155. rocznica śmierci **Joachima Lelewela** (1786-1861), historyka i polityka;
31 V – 35. rocznica śmierci **Michała Sprusińskiego** (1940-1981), poety i krytyka literackiego.

27 V – 235 de ani de la nașterea lui **Feliks Bentkowski** (1781-1852), istoric literar și bibliograf, autorul primei istorii a literaturii polone;
28 V – 40 de ani de la moartea lui **Antoni Uniechowski** (1903-1976), desenator, pictor; 180 de ani de la nașterea lui **Jan Aleksander Karłowicz** (1836-1903), etnograf, lingvist, muzician;
29 V – 155 de ani de la moartea lui **Joachim Lelewel** (1786-1861), istoric și politician;
31 V – 35 de ani de la moartea lui **Michał Sprusiński** (1940-1981), poet și critic literar.

ROK 2016 – ROKIEM JUBILEUSZU 1050-LECIA CHRZTU POLSKI

Decyzją Sejmu rok 2016 jest rokiem Jubileuszu 1050-lecia Chrztu Polski. W uchwale Izba wyraziła nadzieję, że „obchody rocznicy będą okazją do pojednania i odbudowy polskiej wspólnoty narodowej”.

Dokument podkreśla znaczenie przyjęcia chrztu przez Mieszka I i przypomina słowa wypowiedziane 14 lutego 1998 r. do polskich biskupów przez św. Jana Pawła II: „Polska weszła w krąg kultury chrześcijańskiego Zachodu i zaczęła budować swą przyszłość na fundamencie Ewangelii. Od tamtych czasów staliśmy się pełnoprawnymi członkami europejskiej rodziny narodów ze wszystkimi wynikającymi z tego konsekwencjami. Współ z innymi narodami Europy jesteśmy współtwórcami, a zarazem dziedzicami jej bogatej historii i kultury”.

Chrzest władcy Polan i jego dworu, a w konsekwencji chrzest Polski odbył się w Wigilię Paschalną, 14 kwietnia 966 r. Akt ten miał decydujące znaczenie dla procesu jednoczenia plemion polskich pod władzą Piastów i kształtowania się chrześcijańskiej tożsamości narodu polskiego.

Ważnym wydarzeniem obchodów 1050. rocznicy Chrztu Polski był X Jubileuszowy Zjazd Gnieźnieński pod hasłem „Europa nowych początków. Wyzwalająca moc chrześcijaństwa”. Miał on miejsce w dniach 11-13 marca br.

Centralne wydarzenia rocznicowe zaplanowano w Poznaniu i Gnieźnie w dniach 14-16 kwietnia. Towarzyszyły im liczne inicjatywy religijne, kulturalne

ANUL 2016 – ANUL JUBILEULUI DE 1050 DE ANI DE LA ÎNCREȘTINAREA POLONIEI

Prin hotărârea Seimului, anul 2016 este anul Jubileului de 1050 de ani de la Înceștinarea Poloniei. În hotărâre, Camera și-a exprimat speranța că „sărbătorirea aniversării va fi o ocazie de reconciliere și reconstrucție a societății poloneze”.

Documentul subliniază importanța primirii botezului de către Mieszko I și amintește cuvintele spuse de către Sf. Ioan Paul al II-lea episcopilor polonezi pe 14 februarie 1998: „Polonia a intrat în cercul culturii Apusului creștin și a început să-și construiască viitorul său pe fundamentele Evangheliei. De atunci am devenit membri cu drepturi depline ai familiei națiunilor europene cu toate consecințele care decurg din asta. Împreună cu alte națiuni ale Europei suntem coautori și în același timp moștenitori ai bogatei istorii și ai culturii ei”.

Botezul cărmuitorului Polanilor și al curții lui și drept consecință, botezul Poloniei, a avut loc în Vigilia Pascală, pe 14 aprilie 966. Actul acesta a avut o semnificație hotărâtoare pentru procesul unificării triburilor poloneze sub cărmuirea Piaștilor și a formării identității creștine a poporului polonez.

Un eveniment important al aniversării a 1050 de ani de la Înceștinarea Poloniei a fost cea de-a X-a Reuniune Jubiliară de la Gniezno sub deviza „Europa începuturilor noi. Puterea eliberatoare a creștinismului”. Ea a avut loc în zilele 11-13 martie.

Principalele manifestările ale aniversării au fost planificate în Poznań și Gniezno în zilele de 14-16 aprilie. Au fost însoțite de numeroase inițiative

i społeczne. W tym czasie odbyło się także plenarne zebranie Episkopatu Polski, a także posiedzenie Zgromadzenia Narodowego z udziałem Prezydenta RP. W Gnieźnie biskupi po obradach wzięli udział w celebracji jubileuszowej w Ostrowie Lednickim, gdzie w ramach podziękowania za Chrztus Polski zabrzmiał dzwon „Mieszko i Dobrawa”.

Na obchody trwającego roku jubileuszowego 1050. rocznicy Chrztu Polski, oprócz wydarzeń religijnych, składa się również szereg inicjatyw naukowych i kulturalnych, w tym wykłady i zajęcia edukacyjne, a także widowiska multimedialne i przedstawienia teatralne. Na październik 2016 r. zaplanowana jest z kolei narodowa pielgrzymka do Rzymu.

Z okazji jubileuszu Chrztu Polski 12 kwietnia Narodowy Bank Polski wyemitował banknot kolekcjonerski o nominalu 20 zł. Znajduje się na nim podobizna Mieszka i Dobrawy, a na odwrocie katedra gnieźnieńska.

W dniach 18-19 kwietnia w Senacie RP i na Uniwersytecie Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie odbyła się konferencja „Obchody milenium na uchodźstwie – w 50. rocznicę”, poświęcona uroczystościom polonijnym związanym z jubileuszem. 50 lat temu bowiem milenium Chrztu Polski obchodzone było przez Polaków na całym świecie – od Europy po Australię, dzięki zaangażowaniu przede wszystkim Kościoła i prymasa Stefana Wyszyńskiego. Konferencję zorganizowała senacka Komisja Spraw Emigracji i Łączności z Polakami za Granicą we współpracy z Uniwersytetem Kardynała Stefana Wyszyńskiego i Stowarzyszeniem „Wspólnota Polska”. Konferencji towarzyszyła wystawa pt. „Milenium na emigracji”. Wśród zaproszonych był także prezes Związku Polaków w Rumunii, poseł Gerwazy Longher. Pierwszego dnia obrady odbyły się w Senacie. W otwarciu konferencji uczestniczyli m.in.: marszałek Senatu Stanisław Karczewski, delegat Komisji Episkopatu Polski ds. duszpasterstwa emigracji polskiej ks. bp Wiesław Lechowicz, prezes Stowarzyszenia „Wspólnota Polska” Longin Komołowski, minister w Kancelarii Prezydenta RP Wojciech Kolarski. Drugiego dnia uczestnicy konferencji spotkali się na Uniwersytecie Kardynała Stefana Wyszyńskiego. Obrady zainaugurował metropolita warszawski kardynał Kazimierz Nycz i wice-minister spraw zagranicznych Jan Dziędziczak.

Zakończenie roku obchodów rocznicy 1050-lecia Chrztu Polski odbyło się 19 listopada 2016 r. w Krakowie-Łagiewnikach. Uroczystość połączona była z dziękczynieniem za Światowe Dni Młodzieży w Krakowie oraz z zakończeniem Roku Miłosierdzia.

religioase, culturale și sociale. În această perioadă a avut loc ședința Episcopatului Poloniei precum și Adunarea Națională cu participarea Președintelui Republicii. La Gniezno, după dezbateri episcopii au participat la celebrarea jubiliară de la Ostrów Lednicki, unde drept mulțumire pentru Încreștinarea Poloniei a răsunat clopotul „Mieszko și Dobrawa”.

În cadrul manifestațiilor dedicate anului jubiliar de 1050 de ani de la Botezul Poloniei, se vor desfășura, de asemenea, un șir de evenimente cu caracter științific și cultural, prelegeri și reuniuni educative, spectacole multimedia și piese de teatru. Pentru octombrie 2016 este planificat un pelerinaj național la Roma.

Cu ocazia jubileului Încreștinării Poloniei, pe 12 aprilie Banca Națională a Poloniei a emis o bancnotă de colecție cu nominalul de 20 de zł. Pe ea se află imaginea lui Mieszko I și a Dobravei, iar pe verso catedrala din Gniezno.

În zilele de 18-19 aprilie la Senatul R.P. și la Universitatea „Cardinal Stefan Wyszyński” din Varșovia a avut loc conferința „Celebrarea în exil a Mileniului Încreștinării Poloniei – ce-a de-a 50-a aniversare” dedicată festivităților organizate de diaspora poloneză cu ocazia acestui jubileului. În urmă cu 50 de ani a fost sărbătorit de toții polonezii din străinătate un mileniu de ani de la încreștinarea Poloniei – din Europa până în Australia, datorită implicării în primul rând a Bisericii și a primatului Stefan Wyszyński. Conferința a fost organizată de Comisia pentru Emigrare și pentru Menținerea Legăturilor cu Diaspora din cadrul Senatului R.P. în colaborare cu Universitatea „Cardinal Stefan Wyszyński” din Varșovia și Asociația „Wspólnota Polska”. În cadrul conferinței a avut loc și expoziția „Celebrarea milenului în exil”. Printre cei invitați s-a aflat și președintele Uniunii Polonezilor din România, deputatul Ghervazen Longher. În prima zi dezbaterile au avut loc la Senat. La deschiderea conferinței au participat printre alții: mareșalul Senatului Stanisław Karczewski, delegatul Comisiei Episcopatului Poloniei pentru polonezii din diaspora pr. ep. Wiesław Lechowicz, președintele Asociației „Wspólnota Polska” Longin Komołowski, ministrul în Cancelaria Președintelui R.P. Wojciech Kolarski. A doua zi participanții la conferință s-au întâlnit la Universitatea „Cardinal Stefan Wyszyński”. Dezbaterile au fost inițiate de mitropolitul din Varșovia cardinalul Kazimierz Nycz și viceministrul afacerilor externe Jan Dziędziczak.

Sfârșitul manifestărilor aniversării a 1050 de ani de la Încreștinarea Poloniei a avut loc pe 19 noiembrie 2016 la Cracovia-Łagiewniki. Solemnitatea a fost legată și de încheierea Anului Milostivirii precum și de aducerea recunoștinței pentru Zilele Mondiale ale Tineretului care vor avea loc în Cracovia.

Olimpiada de Limba și Literatura Polonă. Etapa națională

Krajowa Olimpiada Literatury i Języka Polskiego

În perioada 11-13 martie 2016 a avut loc în județul Suceava etapa națională a Olimpiadei de Limba și Literatura Polonă Maternă. A fost organizată de Inspectoratul Școlar Județean Suceava (reprezentat de

W dniach 11-13 marca 2016 r. odbył się w województwie Suczawa etap krajowy Olimpiady Literatury i Języka Polskiego Ojczystego. Organizatorem było Wojewódzkie Kuratorium w Suczawie, we współpracy z Ministerstwem Edukacji Narodowej i Badań Naukowych, Colegiul im. Alexandru cel Bun w Gura Humorului oraz Związkiem Polaków w Rumunii i Komitetem Głównym Olimpiady Literatury i Języka Polskiego w Warszawie.

W olimpiadzie udział wzięli: Elvira Codrea – radca w Ministerstwie Edukacji Narodowej i Badań Naukowych, Gabriela Scutaru – zastępca kuratora oświaty w Suczawie, dr Wojciech Kaliszewski – reprezentant Komitetu Głównego Olimpiady Literatury i Języka Polskiego w Warszawie, Gerwazy Longher – poseł do Parlamentu Rumunii i prezes Związku Polaków w Rumunii, Liliana Condur – zastępca dyrektora Colegiul im. Alexandru cel Bun w Gura Humorului, Otilia Moroșan – dyrektor Szkoły Podstawowej im. Krystyny Bochenek w Pojanie Mikuli, Elżbieta Wie-

inspectorul școlar pentru minorități, prof. Cristina Albu) în colaborare cu Ministerul Educației Naționale și Cercetării Științifice, Colegiul „Alexandru cel Bun” din Gura Humorului precum și cu Uniunea Polonezilor din România și Comitetul Central al Olimpiadei de Limba și Literatura Polonă din Varșovia.

La olimpiadă au participat și următorii invitați: prof. Elvira Codrea – consilier M.E.N.C.Ș., prof. Gabriela Scutaru – inspector școlar general adjunct I.Ș.J. Suceava, prof. univ. Wojciech Kaliszewski – reprezentantul Comitetului Central al Olimpiadei de Limba și Literatura Polonă din Varșovia, Ghervazen Longher – deputat în Par-

ruszewska-Calistru ze Związku Polaków w Rumunii, lektorzy języka polskiego: Joanna Twaróg z Uniwersytetu w Bukareszcie oraz Dariusz Kasprzyk z Uniwersytetu im. Al. I. Cuza w Jassach, a także nauczyciele języka polskiego z całego woj. Suczawa i inspektorzy z Wojewódzkiego Kuratorium, między innymi Cristina Albu – inspektor ds. mniejszości narodowych.

W skład głównej komisji organizacyjnej i egzaminacyjnej weszli: przewodnicząca wykonawcza Elvira Codrea, przewodniczący honorowy dr Wojciech Kaliszewski, przewodniczący Dariusz Kasprzyk, sekretarz Cristina Albu oraz egzaminatorzy: Joanna Twaróg, Anetta Buzuk (Colegiul im. Alexandru cel Bun w Gura Humorului), dr Maria Ostrowschi-Chahula (Szkoła Podstawowa im. Henryka Sienkiewicza w Nowym Sołóncu), Tomasz Kobuszewski (Colegiul Național im. Petru Rareșu w Suczawie) i Edviga Molner (Szkoła Podstawowa im. Krystyny Bochenek w Pojanie Mikuli).

lamentul României, președintele UPR, prof. Liliana Condur – director adjunct al Colegiului „Alexandru cel Bun” Gura Humorului, Otilia Moroșan – director la Școala Gimnazială „Krystyna Bochenek” Poiana Micului, Elżbieta Wieruszewska-Calistru – reprezentant al Uniunii Polonezilor din România, lectorii universitari de limba polonă – Joanna Twaróg de la Universitatea București și Dariusz Kasprzyk de la Universitatea „Al. I. Cuza” Iași, profesorii de limba polonă maternă din județul Suceava, inspektorii școlari de la I.Ș.J. Suceava, printre care prof. Cristina Albu – inspektor școlar pentru limba polonă.

Comisia centrală de evaluare și organizare a olimpiadei a fost alcătuită din: președinte executiv Elvira Codrea, președinte de onoare, prof. univ. Wojciech Kaliszewski, președinte Dariusz Kasprzyk, secretar prof. Cristina Albu, profesori evaluatori: lectorul universitar Joanna Twaróg, Anetta Buzuk

(Colegiul „Alexandru cel Bun” Gura Humorului), dr. Maria Ostrowschi-Chahula (Școala Gimnazială „Henryk Sienkiewicz” din Solonețu Nou), Tomasz Kobuszewski (Colegiul Național „Petru Rareș” din Suceava), Edviga Molner (Școala Gimnazială „Krystyna Bochenek” Poiana Micului).

Au participat elevi din clasele VII-XII de la Școala Gimnazială „Henryk Sienkiewicz” Solonețu Nou, Școala Gimnazială „Krystyna Bochenek” Poiana Micului, Colegiul „Alexandru cel Bun” Gura Humorului.

La deschidere, după ce au ținut câte un discurs toți invitații, au fost prezentate informații despre învățământul în limba polonă maternă în județul Suceava cu imagini de la activitățile în limba polonă, de la parteneriatele cu Polonia și de la concursurile de limba polonă ce au avut loc în anul școlar 2015-2016 în județul Suceava, iar apoi elevii au prezentat impresii și imagini de la etapa internațională a Olimpiadei de Limba și Literatură Polonă ce s-a desfășurat în Polonia în luna aprilie 2015.

Probele scrise ale etapei naționale a olimpiadei s-au desfășurat în data de 11 martie 2016. Elevii de la liceu au avut două probe scrise (gramatică și literatură). Proba orală a elevilor de la liceu a avut loc pe 12 martie, elevii având de ales între trei teme din tematica dată de către Comisia Centrală de Organizare și desfășurare a Olimpiadei de Limba și Literatură Polonă din Varșovia, această probă fiind una dintre principalele probe ale olimpiadei internaționale.

Probele s-au desfășurat conform programului, fără să existe probleme. Evaluarea lucrărilor s-a realizat de câte doi profesori pentru gimnaziu și doi pentru liceu, iar la sfârșit au fost reevaluate de profesorul universitar de la Universitatea „Al. I. Cuza” din Iași, Dariusz Kasprzyk și de lectorul universitar Joanna Twaróg de la Universitatea din București. Nota finală a fost media celor

W olimpiadzie udział wzięli uczniowie klas VII i VIII ze Szkoły Podstawowej im. Henryka Sienkiewicza w Nowym Sokońcu i Szkoły Podstawowej im. Krystyny Bochenek w Pojanie Mikuli oraz licealiści z Collegiul im. Alexandru cel Bun w Gura Humorului.

Podczas otwarcia, po przemówieniach zaproszonych gości, zaprezentowane zostały informacje na temat nauczania języka polskiego ojczystego w woj. Suczawa, zilustrowane najważniejszymi działaniami szkół, relacjami partnerskimi ze szkołami w Polsce, konkursami związanymi z językiem polskim w roku szkolnym 2015-2016, jakie miały miejsce w poszczególnym szkołach w woj. Suczawa. Bernadeta Balac – uczennica XII klasy Colegiul im. Alexandru cel Bun w Gura Humorului zaprezentowała następnie swoje wrażenia z udziału w kwietniu 2015 r. w międzynarodowej Olimpiadzie Literatury i Języka Polskiego w Warszawie.

Zawody pisemne odbyły się 11 marca. Uczniowie liceum tego samego dnia podchodzili do dwóch pisemnych sprawdzianów (z gramatyki oraz wypracowania). Sprawdzian ustny dla licealistów odbył się natomiast 12 marca i polegał na omówieniu trzech lektur wybranych z listy określonej przez organizatorów Olimpiady Literatury i Języka Polskiego w Warszawie. To jeden ze sprawdzianów, jaki czeka laureatów także podczas międzynarodowej olimpiady w Polsce.

Wszystkie sprawdziany przebiegły zgodnie z programem, bez żadnych zakłóceń. Sprawdzenia prac, zarówno w kategorii szkół podstawowych, jak i liceum, dokonywało po dwóch egzaminatorów oraz nadzorujący ich pracę lektorzy. Wynik końcowy był więc średnią wszystkich tych trzech ocen. Nie wniesiono żadnej reklamacji.

trei profesori la ficare lucrare în parte. Nu au existat contestații.

La gimnaziu s-au acordat următoarele premii:
Premiul I: Monica Eugenia Marculeac, clasa a VII-a și Mariana Justyna Drozdek, clasa a VIII-a, amândouă de la Școala Gimnazială „Krystyna Bochenek” Poiana Micului.

Premiul II: Ramona Dorosceac, clasa a VII-a și Claudia Marculeac, clasa a VIII-a, amândouă de la Școala Gimnazială „Henryk Sienkiewicz” Solonețu Nou.

Premiul III: Ana Julia Drozdek, clasa a VII-a, Școala Gimnazială „Krystyna Bochenek” Poiana Micului și Lucian Revai, clasa a VIII-a, Școala Gimnazială „Henryk Sienkiewicz” Solonețu Nou.

Mențiuni: Alexandra Vavrici, clasa a VII-a, Școala Gimnazială „Henryk Sienkiewicz” Solonețu Nou și Juliana Ana Balac, clasa a VIII-a, Școala Gimnazială „Krystyna Bochenek” Poiana Micului.

La liceu s-au acordat următoarele premii:

Premiul I: Bernadeta Balac (clasa a XII-a), Cristina-Iuliana Marculeac (clasa a XI-a), Janinka Monica Baleac (clasa a IX-a) de la Colegiul „Alexandru cel Bun” Gura Humorului.

Premiul II: Maria Antonina Drosceac (clasa a XI-a) de la Colegiul „Alexandru cel Bun” Gura Humorului.

Premiul III: Lucia Gabriela Alexandrovici (clasa a XI-a) de la Colegiul „Alexandru cel Bun” Gura Humorului.

Cel mai mare punctaj și premiul de excelență a fost obținut de eleva clasei a XII-a Bernadeta Balac.

Toți elevii au fost premiați. S-au oferit premii în rechizite și vouchere din partea I.Ș.J. Suceava, Uniunii Polonezilor din România și a Ambasadei Republicii Polone din București.

La Olimpiada de Limba și Literatură Polonă – etapa internațională ce va avea loc în Varșovia, Polonia în aprilie 2016 vor participa trei eleve: Cristina-Iuliana Marculeac, Maria Antonina Drosceac și Bernadeta Balac.

Cristina-Maria Albu

W kategorii uczniów szkół podstawowych przyznano następujące nagrody:

Nagroda I: Monica Eugenia Marculeac, kl. VII i Mariana Justyna Drozdek, Kl. VIII – obie ze Szkoły Podstawowej im. Krystyny Bochenek w Pojanie Mikuli.
Nagroda II: Ramona Dorosceac, kl. VII i Claudia Marculeac, kl. VIII – obie ze Szkoły Podstawowej im. Henryka Sienkiewicza w Nowym Sołóncu.

Nagroda III: Ana Julia Drozdek, kl. VII ze Szkoły Podstawowej im. Krystyny Bochenek w Pojanie Mikuli i Lucian Revai, kl. VIII ze Szkoły Podstawowej im. Henryka Sienkiewicza w Nowym Sołóncu.

Wyróżnienia: Alexandra Vavrici, kl. VII ze Szkoły Podstawowej im. Henryka Sienkiewicza w Nowym Sołóncu i Juliana Ana Balac, kl. VIII ze Szkoły Podstawowej im. Krystyny Bochenek w Pojanie Mikuli.

W kategorii uczniów klas licealnych przyznano następujące nagrody:

Nagroda I: Bernadeta Balac (kl. XII), Cristina-Iuliana Marculeac (kl. XI), Janinka Monica Baleac (kl. IX) z Colegiul im. Alexandru cel Bun w Gura Humorului.

Nagroda II: Maria Antonina Drosceac (kl. XI) z Colegiul im. Alexandru cel Bun w Gura Humorului.

Nagroda III: Lucia Gabriela Alexandrovici (kl. XI) z Colegiul im. Alexandru cel Bun w Gura Humorului.

Nagrodę za uzyskanie najwyższej punktacji otrzymała uczennica klasy XII – Bernadeta Balac.

Wszyscy uczestnicy olimpiady zostali nagrodzeni przyborami szkolnymi i kartami prezentowymi na zakup książek przez Wojewódzkie Kuratorium w Suczawie oraz Związek Polaków w Rumunii i Ambasadę RP w Bukareszcie.

Do udziału w międzynarodowej Olimpiadzie Literatury i Języka Polskiego w Warszawie w kwietniu 2016 r. zakwalifikowane zostały trzy uczennice: Bernadeta Balac, Cristina-Iuliana Marculeac i Maria Antonina Drosceac.

Thum. E. Wieruszewska-Calistru

Foto: Șt. Calistru

Olimpiada Literatury i Języka Polskiego w Warszawie

Olimpiada de Literatura și Limba Polonă de la Varșovia

Tegoroczny finał Olimpiady Literatury i Języka Polskiego odbył się w Konstancinie i Warszawie w dniach 5-9 kwietnia. Wzięło w nim udział około 250 osób z Polski oraz z innych krajów: z Litwy, Łotwy, Białorusi, Ukrainy, Rumunii, Niemiec i Grecji. Zadania dla uczestników były jak zwykle bardzo trudne, ale wszyscy starali się podobać im jak najlepiej.

Uczestnicy z Rumunii biorą udział w tym międzynarodowym konkursie już od czterech lat. W tym roku nasze barwy godnie reprezentowały trzy uczennice Colegiul im. Alexandru cel Bun z Gura Humorului: Bernadeta Balac, Antonina Maria Drosceac oraz Cristina Iuliana Marculeac. Dziewczeta pochodzą z polskich wiosek na Bukowinie – z Pojany Mikuli i Nowego Słońca. Wszystkie wytrwale przygotowywały się do konkursu pod kierunkiem swojej nauczycielki języka polskiego. Mogły liczyć też na życzliwość i wsparcie pozostałych pedagogów. Związek Polaków w Rumunii sfinansował podróż zawodniczek do Polski, natomiast pobyt na miejscu zorganizował Komitet Główny OLiJP. Dzięki zaangażowaniu wielu osób i instytucji dziewczyny mogły zmierzyć się z wielkimi wyzwaniem oraz ciekawie spędzić czas.

Na wawodny finałowe uczestniczki przygotowały po dwa wybrane przez siebie tematy – z historii literatury i z językoznawstwa. Podczas rozmowy

Etapa finală din acest an a Olimpiadei de Literatura și Limba Polonă s-a desfășurat în zilele de 5-9 aprilie la Konstancin și la Varșovia. Au participat aproximativ 250 de persoane din Polonia și din alte țări precum: Lituania, Letonia, Belarus, Ucraina, România, Germania și Grecia. Subiectele pentru participanți au fost ca de obicei foarte grele, dar cu toții au încercat să le facă față cât mai bine.

Participanții din România iau parte la acest concurs internațional de patru ani. În acest an am fost reprezentați de trei eleve de la Colegiul „Alexandru cel Bun” din Gura Humorului: Bernadeta Balac, Antonina Maria Drosceac și Cristina Iuliana Marculeac. Fetele provin din sate poloneze din Bucovina – din Poiana Micului și din Solonețu Nou. Toate trei s-au pregătit temeinic pentru concurs având ajutorul profesoarei lor de limba polonă. Ele s-au putut baza și pe bunăvoința și sprijinul celorlalți pedagogi. Călătoria elevelor a fost finanțată de către Uniunea Polonezilor din România, iar șederea lor a fost organizată de către Comitetul Central al Olimpiadei de Literatura și Limba Polonă. Datorită implicării multor persoane și instituții, cele trei eleve au putut face față marilor provocări și să-și petreacă timpul într-un mod foarte interesant.

La probele finale elevele au pregătit câte două teme alese de către acestea din istoria literaturii și din

z komisją, złożoną z najwybitniejszych polskich wykładowców uniwersyteckich, należało zaprezentować się na naprawdę wysokim poziomie, posługując się nie tylko literacką polszczyzną, ale i dowodząc znajomości wielu naukowych opracowań. Następnego dnia uczestnicy mieli za zadanie napisać esej na tematy literackie. Od zdobytej liczby punktów zależał ostateczny wynik. Jesteśmy dumni ze wszystkich naszych reprezentantek. Dwie z nich – Bernadeta Balac i Cristina Iuliana Marculeac wywalczyły w tym roku tytuł finalistek.

Wyprawa do Warszawy była również dobrą okazją do zwiedzania stolicy Polski. Pałac w Wilanowie i Stare Miasto na długo pozostaną nam w pamięci. Natomiast wizyty w Pracowni Rękopisów Biblioteki Uniwersytetu Warszawskiego czy w Centrum Nauki Kopernik były znakomitą okazją do poznania nowych ciekawych rzeczy.

Tekst i zdjęcia: Anetta Buzuk

lingvistică. Pentru discuția cu comisia formată din cei mai remarcabili profesori universitari polonezi, participanții trebuiau să fie la un nivel cu adevărat înalt folosind nu doar limba polonă literară, dar dovedind și cunoașterea a numeroase lucrări științifice. În ziua următoare participanții au avut de elaborat un eseu pe teme literare. De punctajul adunat a depins rezultatul final. Suntem mândri de toate reprezentantele noastre. Două dintre acestea – Bernadeta

Balac și Cristina Iuliana Marculeac – au obținut în acest an titlul de finaliste.

Excursia la Varșovia a fost, de asemenea, o bună ocazie pentru a vizita capitala Poloniei. Palatul Wilanów și orașul vechi le vor rămâne în memorie pentru mult timp. În schimb, vizita la Atelierul de Manuscrise al Bibliotecii Universității din Varșovia sau cea de la Centrul Științific Copernicus au fost o ocazie excelentă pentru a cunoaște lucruri noi deosebit de interesante.

Trad. I. Dascălu

„Samarytanie z Markowej”

We wtorek, 22 marca br. w Pałacu Sułtu w Bukareszcie odbył się wernisaż wystawy zatytułowanej „Samarytanie z Markowej”. Wystawa, zorganizowana przez Instytut Polski w Bukareszcie wraz z Muzeum Miasta Bukaresztu oraz Ambasadą RP w Bukareszcie ukazuje tragiczne losy rodziny Józefa i Wiktorii Ulmów oraz ich szóstki dzieci, którzy w czasie II wojny światowej ratowali Żydów od pewnej śmierci, sami natomiast za tę pomoc zostali rozstrzelani przez Niemców.

Do II wojny światowej w Polsce mieszkało najwięcej, bo ok. 3,5 mln europejskich Żydów (10% ludności). Był to, ze względów logistycznych, główny powód, dla którego właśnie Polska została wybrana przez III Rzeszę na miejsce zagłady ludności żydowskiej z całego kontynentu.

„Samaritenii din Markowa”

Martți, 22 martie a.c. a avut loc Vernisajul expoziției „Samaritenii din Markowa”, eveniment ce s-a desfășurat la Palatul Suțu din București. Evenimentul organizat de Institutul Polonez din București împreună cu Muzeul Municipiului București în colaborare cu Ambasada Republicii Polone la București are ca scop prezentarea cumplitului destin al familiei lui Józef și a Wiktoriei Ulma și cei șase copii ai lor care, în timpul celui de-al doilea război mondial a reușit să salveze evrei de la o moarte sigură. Acțiunile celor doi au dus la represalii din partea ocupanților germani.

Până la al doilea război mondial, în Polonia au trăit cei mai mulți evrei din Europa. Numărând aprox. 3,5 milioane de persoane, ei reprezentau cca. 10% din populația țării. Acesta a fost motivul pentru care Po-

Niemiecki terror wobec Żydów w okupowanej Polsce narastał stopniowo. Już w 1939 r. Niemcy nakazali im nosić na ramieniu opaski z gwiazdą Dawida, by odseparować ich od Polaków. Na przełomie 1940/1941 r. zaczęli zamykać ich w gettach, gdzie Żydzi, stłoczeni na niewielkiej przestrzeni – w getcie warszawskim dla 450 tys. ludzi, czyli 1/3 mieszkańców miasta był to obszar stanowiący zaledwie 2,4% jego powierzchni – umierali masowo wskutek chorób, wyniszczającej pracy, głodu (wg niemieckich norm wprowadzonych w 1941 r. pracującemu Żydowi przysługiwała dzienna racja żywnościowa w wysokości 253 kalorii, Polakowi 669 kalorii, a Niemcowi 2613 kalorii, co powodowało, że 50% zgonów w gettach było spowodowanych głodem). W 1941 r. Żydzi na ziemiach polskich okupowanych przez III Rzeszę zostali wyjęci spod prawa, co oznaczało, że za ich zabicie nie groziła żadna kara. Jednocześnie, po ostatecznym zamknięciu Żydów w gettach, Niemcy wprowadzili karę śmierci dla wszystkich Polaków za ukrywanie, pomoc, żywienie, a nawet za sprzedaż żywności Żydom, przy czym represje dotyczyły nie tylko „winnego”, ale także całej jego rodziny bądź lokalnej społeczności, w której mieszkał. Kara śmierci groziła również wszystkim tym – oraz ich rodzinom – którzy wiedzieli o ukrywających się poza gettami Żydach i o pomagających im Polakach, a nie donieśli o nich niemieckim władzom. Donosicielom zapewniano skromne nagrody pieniężne lub rzeczowe albo część majątku osób ukrywających Żydów. Schwytanych poza gettami Żydów i ich polskich opiekunów Niemcy mordowali zazwyczaj na miejscu wraz z ich rodzinami, często paląc także zabudowania, gdzie Żydów ukrywano.

lonia okupata de germani a fost aleasa de Al Treilea Reich ca loc principal pentru exterminarea populației evreiești de pe întregul continent.

Teroarea germană îndreptată împotriva evreilor pe teritoriile Poloniei aflate sub ocupație a crescut treptat. Încă din anul 1939 naziștii au dispus ca aceștia să poarte pe braț banderole cu Steaua lui David, pentru a-i diferenția de polonezi. La răscrucea anilor 1940-1941, au început să fie închiși în ghetouri, unde, înghesuiți fiind într-un spațiu mic, mureau în masă din cauza bolilor, a muncii istovitoare și înfometării. Drama trăită de populația evreiască a putut fi văzută, de exemplu, în ghetoul din Varșovia, unde 450 de mii de oameni, adică 1/3 din locuitorii orașului, au fost înghesuiți de germani pe o suprafață ce constituia doar 2,4% din suprafața sa totală. În anul 1941 evreii de pe teritoriile poloneze ocupate de Al Treilea Reich au fost scoși în afara legii, ceea ce însemna că uciderea lor nu era pedepsită. În același timp, după închiderea definitivă a evreilor în ghetouri, germanii au introdus pedeapsa cu moartea pentru toți polonezii care ascundeau, ajutau, hrăneau și chiar vindeau produse alimentare acestora. Represiunile erau îndreptate nu numai împotriva celui „vinovat”, dar și al întregii sale familii sau al comunității locale în care acesta trăia. Pedeapsa cu moartea îi amenința, de asemenea, pe toți cei care cunoșteau evrei care se ascundeau în afara ghetourilor sau pe polonezii care-i ajutau, dar care nu raportau autorităților germane. Informatorii primeau recompense modeste în bani sau obiecte. Evreii prinși de germani în afara ghetourilor

și înfometării. Drama trăită de populația evreiască a putut fi văzută, de exemplu, în ghetoul din Varșovia, unde 450 de mii de oameni, adică 1/3 din locuitorii orașului, au fost înghesuiți de germani pe o suprafață ce constituia doar 2,4% din suprafața sa totală. În anul 1941 evreii de pe teritoriile poloneze ocupate de Al Treilea Reich au fost scoși în afara legii, ceea ce însemna că uciderea lor nu era pedepsită. În același timp, după închiderea definitivă a evreilor în ghetouri, germanii au introdus pedeapsa cu moartea pentru toți polonezii care ascundeau, ajutau, hrăneau și chiar vindeau produse alimentare acestora. Represiunile erau îndreptate nu numai împotriva celui „vinovat”, dar și al întregii sale familii sau al comunității locale în care acesta trăia. Pedeapsa cu moartea îi amenința, de asemenea, pe toți cei care cunoșteau evrei care se ascundeau în afara ghetourilor sau pe polonezii care-i ajutau, dar care nu raportau autorităților germane. Informatorii primeau recompense modeste în bani sau obiecte. Evreii prinși de germani în afara ghetourilor

Czasami za ukrywanie Żydów mordowano całą wieś. W 1942 r., po konferencji w Wannsee, zaczął się trwający do końca wojny okres planowej zagłady Żydów poprzez likwidację gett i masowe wywózki ich mieszkańców do zbudowanych przez Niemców w podbitej Polsce obozów zagłady.

W odróżnieniu od Polski (a także zajętych przez III Rzeszę terenów ZSRR), w Europie Zachodniej za pomoc Żydom groziła zazwyczaj tylko konfiskata majątku, aresztowanie lub w najgorszym przypadku deportacja do obozu koncentracyjnego. W Belgii, Holandii, Norwegii, Francji i Włoszech nie zanotowano ani jednego przypadku zamordowania przez Niemców osoby niosącej pomoc Żydom. W Danii zginął z tego powodu jeden człowiek, w Holandii za ukrywanie Anny Frank Niemcy zatrzymali dwie osoby – jedną wysłali do obozu koncentracyjnego, a druga spędziła parę tygodni w areszcie. Co więcej, w Holandii możliwe były nawet manifestacje przeciwko antyżydowskiej polityce okupanta, a we Francji za pomoc Żydom nie groziły w ogóle żadne kary.

W Polsce, gdzie także ludność polska była poddana ekstremalnemu terrorowi ze strony niemieckich najeźdźców, a ratowanie Żydów było skrajnie trudne, mimo wszystko nie zabrakło ludzi, którzy się na to odważyli. Według historyków, w różne formy pomocy Żydom zaangażowanych było od 280 tys. do nawet miliona Polaków. Polska była też jedynym krajem w okupowanej przez Niemców Europie, gdzie istniała

precum i protectorii lor polonezi erau, de obicei, omorâți pe loc împreună cu familiile lor; de multe ori erau arse chiar și clădirile în care fuseseră ascunși evrei. Uneori, erau uciși toți locuitorii unui sat pentru faptul de a fi ascuns evrei. În anul 1942, după Conferința de la Wannsee, a început perioada de exterminare a evreilor prin lichidarea ghetourilor și deportarea lor în masă către lagărele de concentrare construite de germani în Polonia ocupată, proces care s-a întins până la sfârșitul celui de-Al Doilea Război Mondial.

Spre deosebire de Polonia (dar și teritoriile URSS ocupate de Al Treilea Reich), în Europa de Vest ajutorul dat evreilor era pedepsit, de obicei, doar prin confiscarea proprietății, prin arest sau în cel mai rău caz, deportarea în lagăr. În Belgia, Olanda, Norvegia, Franța și Italia nu a fost raportat niciun caz în care persoane care au acordat ajutor evreilor să fi fost omorâte de germani. În Danemarca a murit din această cauză un om, în Olanda, pentru ascunderea Annei Frank germanii au arestat două persoane – una a fost trimisă în lagăr, cealaltă a petrecut câteva săptămâni în arest. Mai mult decât atât în Olanda erau permise chiar și demonstrațiile împotriva politicii antievreiești a forțelor de ocupație, iar în Franța nu exista nicio pedeapsă pentru ajutorul dat evreilor.

În Polonia, unde populația de polonezi a fost supusă unei terori extreme din partea invadatorilor

zakonspirowana organizacja państwowa powołana do spraw pomocy i ratowania ludności żydowskiej – Rada Pomocy Żydom „Żegota”, zajmująca się dostarczaniem żywności, lekarstw, odzieży, a nawet broni do gett oraz organizowaniem ucieczek i kryjówek, wystawianiem fałszywych dokumentów, w tym świadectw chrztu. Polskie Państwo Podziemne jako pierwsze dostarczyło też wolnemu światu informacje o losie Żydów pod niemiecką okupacją (raport Jana Karskiego z gett) oraz o dziejącym się Holokauście (raport rotmistrza Witolda Pileckiego, który dobrowolnie przeniknął w 1940 r. do Auschwitz).

Podczas II wojny światowej Niemcy wymordowali ok. 90% polskich Żydów. Jednak dzięki polskiej pomocy, niemiecką okupację przeżyło 30-60 tys. polskich Żydów, ukrywając się wśród ludności polskiej i 10-15 tys., chowając się w lasach bądź w szeregach polskiej partyzantki. Według innych historyków, aż 100-120 tys.

Dokładna liczba Polaków zamordowanych przez Niemców za pomoc udzieloną Żydom nie jest znana, ponieważ duża część ofiar pozostała anonimowa i nie zachowała się pełna dokumentacja. Szacunki historyków wahają się od 2 do 50 tys. osób. Polacy stanowią najliczniejszą grupę narodowościową uhonorowaną przez Instytut Yad Vashem w Jerozolimie tytułem „Sprawiedliwy Wśród Narodów Świata”, przyznawanym za bezinteresowne ratowanie Żydów podczas II wojny światowej (6620 osób, czyli 26% całości).

Losy rodziny Ulmów, której poświęcona jest wystawa „Samarytanie z Markowej” i której nazwisko nosi otwarte 17 marca 2016 r. Muzeum Polaków Ratujących Żydów w tej miejscowości, są z jednej strony jednostkowe i niepowtarzalne jak każde ludzkie życie, z drugiej zaś typowe i wspólne z losami tysięcy innych Polaków, którzy w czasie II wojny światowej zdobyli się na bohaterstwo ratowania swoich żydowskich bliźnich.

Leszek Biały
Instytut Polski w Bukareszcie

Foto: O. Batowski

germani, iar salvarea evreilor era foarte dificilă, au existat totuși oameni cărora nu le-a lipsit curajul. Potrivit istoricilor, în diferitele forme de asistență acordată evreilor au fost implicați între 300 de mii și 1 milion de polonezi. Polonia a fost, totodată, singura țară din Europa ocupată de germani în care a existat o organizație secretă de stat pentru ajutarea și salvarea populației evreiești - Consiliul Pentru Ajutarea Evreilor „Żegota”, care se ocupa cu furnizarea de produse alimentare, medicamente, îmbrăcăminte și chiar arme în ghetouri precum și cu organizarea de evadări și eliberarea de documente false, inclusiv certificate de botez. Statul Secret Polonez a fost primul care a furnizat informații despre soarta evreilor sub ocupația germană (raportul lui Jan Karski din ghetou), precum și despre Holocaust (raportul căpitanului Witold Pilecki, care în anul 1940 s-a infiltrat de bunăvoie la Auschwitz).

În timpul celui de-al Doilea Război Mondial germanii au ucis aproximativ 90% dintre evreii polonezi. Totuși, datorită ajutorului polonezilor, au supraviețuit ocupației germane cca. 30-60 mii de evrei polonezi ascunzându-se în rândul populației poloneze și 10-15 mii ascunzându-se în păduri sau în rândurile partizanilor. Potrivit altor istorici au fost până la 100-120 de mii.

Numărul exact de polonezi uciși de germani pentru ajutorul dat evreilor nu este cunoscut deoarece o mare parte dintre victime a rămas anonimă și nu a fost păstrată întreaga documentație. Estimările istoricilor oscilează între 2,5 mii și 50 de mii de persoane. Polonezii constituie cea mai mare grupare etnică premiată de Institutul Yad Vashem din Ierusalim cu titlul de „Drept între Popoare”, acordat pentru salvarea dezinteresată a evreilor în timpul celui de-Al Doilea Război Mondial (6620 persoane, adică 26% dintre toate persoanele premiate).

Soarta familiei Ulma, căreia îi este dedicată expoziția „Samaritenii din Markowa” și al cărei nume este purtat de Muzeul Dedicat Polonezilor Care Au Salvat Evrei inaugurat la 17 martie 2016 în această localitate, este, pe de o parte, unică și individuală asemeni fiecărei vieți umane, iar pe de altă parte, reprezentativă și comună cu soarta a mii de alți polonezi, care în timpul celui de-al Doilea Război Mondial au făcut gestul eroic de a-i salva pe semenii lor evrei.

Leszek Biały
Instytutul Polonez din București

Spotkania o 17:00

Întâlnirea de la ora 17:00

Stoleczny „Dom Polski” zaproponował mniejszościom narodowym z Bukaresztu powrót do tradycji sprzed ponad stu latych – udział we wspólnym picu herbaty lub kawy o godzinie 17:00.

Z tej okazji rozmawiamy na luzie, słuchamy wierszy, dowiadujemy się ciekawych rzeczy o wybranej osobistości zaproponowanej przez mniejszość – gospodarza i delectujemy się dobrą muzyką.

Tak też stało się w środę, 30 marca, kiedy to „Dom Polski” w Bukareszcie gościł przedstawicielei Ukrainców, Niemców, Bułgarów, Węgrów i Tatarów.

Po przywitaniu zebranych przez Bogdana Polipciuka, prezesa „Domu Polskiego” w Bukareszcie, wysłuchaliśmy recytacji komicznego wiersza „Dlaczego ogórek nie śpiewa?” Konstantego Ildefonsa Gałczyńskiego, przetłumaczonego na rumuński przez Bogdana Polipciuka („De ce castravetele nu cântă?”), w wykonaniu Anki Stroescu. Następnice profesor Constantin Geambașu z Uniwersytetu w Bukareszcie przedstawił nadzwyczajną, bogato ilustrowaną zdjęciami prezentację życia i twórczości wielkiego polskiego pisarza Henryka Sienkiewicza, laureata Nagrody Nobla w dziedzinie literatury w 1905 r. Szczególnym wydarzeniem była obecność na spotkaniu pani Corneli Velea, żony śp. dr. Stana Velea, wybitnego tłumacza powieści Sienkiewicza na język rumuński. Uczestnicy spotkania mogli także podziwiać małą wystawę książek Henryka Sienkiewicza zarówno po polsku, jak i po rumuńsku, w licznych wydaniach. Na zakończenie natomiast wysłuchaliśmy nagrań kilku

Pentru minoritățile naționale din București, „Dom Polski” din capitală a propus reînvierea unei tradiții vechi de peste un secol: participarea la orele 17:00 ale după-amiezii la un ceai ori o cafea, băute împreună.

Cu acest prilej, discutăm relaxat, ascultăm câteva poezii, aflăm lucruri interesante despre o personalitate propusă de minoritatea gazdă și ne delectăm cu ceva muzică de calitate.

Așa s-a întâmplat și miercuri, 30 martie, când „Dom

Polski” din București a fost o gazdă primitoare și pentru reprezentanții ucrainenilor, germanilor, bulgarilor, maghiarilor și tătarilor.

După cuvântul de bun venit adresat participanților de către Bogdan Polipciuc – președintele „Dom Polski” din București, am ascultat recitarea poeziei comice „Dlaczego ogórek nie śpiewa?” a lui Konstanty Ildefons Gałczyński, tradusă în română de Bogdan Polipciuc cu titlul „De ce castravetele nu cântă?”, poezia fiind recitată de Anca Stroescu. Apoi, profesorul Constantin Geambașu de la Universitatea din București, a făcut o prezentare deosebită, bogat ilustrată cu fotografii a vieții și operei marelui scriitor polonez Henryk Sienkiewicz, laureat al Premiului Nobel pentru Literatură în anul 1905. O prezentă inedită a fost cea a doamnei Cornelia Velea, soția regretatului dr. Stan Velea, remarcabilul traducător în română a tuturor romanelor lui Henryk Sienkiewicz.

wspaniałych kreacji muzycznych Fryderyka Chopina w wykonaniu wybitnego rumuńskiego pianisty Dinu Lipatti.

Wszyscy uczestnicy byli zachwyceni tym wspaniałym wieczorem, deklarując chęć dalszych spotkań z podobnym programem u innych mniejszości narodowych z Bukaresztu.

Otrzymaliśmy już następne zaproszenie na 29 kwietnia, kiedy to od godziny 16:00 Związek Bułgarów w Rumunii obchodzić będzie w swojej siedzibie 140-lecie Powstania z 1876 r.

Mamy nadzieję, że dzięki tym spotkaniom my, mniejszości narodowe z Bukaresztu, będziemy mogli lepiej się poznać i zrozumieć oraz harmonijnie zintegrować się w życiu naszego Kraju – Rumunii.

Bogdan Polipciuc

Foto: O. Batowski

Participanții au admirat și mica expoziție a cărților lui Henryk Sienkiewicz, în polonă și română, tipărite în numeroase ediții. La final am ascultat de pe CD câteva creații muzicale extraordinare ale lui Frederyk Chopin interpretate la pian de un excepțional muzician român, Dinu Lipatti.

Toți participanții s-au declarat încântați de această seară minunată, urmând să ne mai întâlnim, într-un format asemănător și la alte minorități naționale din București.

Următoarea invitație ne-a fost fost deja lansată pentru data de 29 aprilie 2016, de la ora 16:00, de către Uniunea Bulgarilor din România – filiala București, care va aniversa 140 de ani de la Insurecția din 1876.

Sperăm că prin astfel de întâlniri comune, noi, minoritățile naționale din București, vom putea să ne cunoaștem și înțelege mai bine, că ne vom putea integra armonios în viața Patriei – România!

Ksiądz Kazimierz Kotylewicz obchodził 90. urodziny

Urodził się 11 lutego 1926 r. w Styrczy – koło Bielic (obecnie w Republice Mołdawii). Przez wiele lat był księdzem i proboszczem praktycznie we wszystkich miejscowościach zamieszkałych przez Polaków na Bukowinie: Nowy Solonec, Pojana Mikuli, Plesza, Pältinoasa, Kaczyka.

Po przejściu na emeryturę, przez ponad 10 lat odprawiał Msze św. po polsku w Kościele Włoskim w Bukareszcie dla skromnej wspólnoty Polaków ze stolicy Rumunii. Zamieszkał w Bukareszcie u sióstr grekokatolickich, a od czterech lat przebywa w sierocińcu prowadzonym przez nie dla ok. 150 dzieci i młodzieży w Odorheiul Secuiesc. Nadal odprawia Msze św. Tam też obchodził 90. urodziny, razem z całą wspólnotą, a także rodziną ze Styrczy.

Ogromnie dziękujemy księdzu Kazimierzowi za piękne Msze święte w języku polskim, za całą ogromną pracę duszpasterską, za pomoc w zachowaniu ducha polskości, za utrzymanie wiary, tradycji i języka naszych przodków, często w bardzo trudnych warunkach, na pięknej rumuńskiej ziemi, która nas, Polaków tak hojnie przyjęła.

My, Polacy z całej Rumunii, dołączamy się, choć trochę spóźnieni, z naszymi powinszowaniami i życzymy księdzu Kazimierzowi dużo zdrowia, pogody ducha i śpiewamy mu tradycyjnie: Sto lat!

Bogdan Polipciuc

Părintele Kazimierz Kotylewicz a împlinit 90 de ani

S-a născut pe 11 februarie 1926 la Stârcea – lângă Bălți, în prezent în Republica Moldova. Timp de foarte mulți ani a fost preot și paroh în toate localitățile locuite de polonezii din Bucovina: Solonețu Nou, Poiana Micului, Pleșa, Pältinoasa, Cacica.

După pensionare, timp de peste 10 ani a celebrat Sfânta Liturghie în limba polonă în Biserica Italiană din București pentru comunitatea poloneză din capitala României. A locuit în București la surorile greco-catolice, iar de 4 ani se află la orfelinatul condus de

ele pentru cca. 150 de copii și tineri de la Odorheiul Secuiesc. Părintele Kazimierz Kotylewicz celebrează în continuare Sfânta Liturghie.

Tot acolo a sărbătorit 90 de ani de viață, împreună cu întreaga comunitate și cu familia sa din Stârcea.

Mulțumim mult Părintelui Kazimierz pentru minunatele Sfinte Liturghii celebrate în limba polonă, pentru întreaga muncă de păstorie, pentru ajutorul în păstrarea credinței, tradițiilor și limbii înaintașilor noștri, deseori în foarte grele condiții, aici pe frumosul pământ românesc, care pe noi – polonezii – ne-a primit atât de bine.

Adăugăm și noi, polonezii din întreagă Românie, deși cam întârziate, felicitările noastre, și-i urăm Părintelui Kazimir multă sănătate, pace sufletească și-i cântăm tradiționalul: La mulți ani!

Vernisajul expoziției „Calea Crucii”

Miercuri, 23 martie 2016, a avut loc la Muzeul Obiceiurilor Populare din Bucovina din Gura Humorului, Vernisajul expoziției de sculptură în lemn intitulat „Calea Crucii” avându-l ca autor pe Bolek Maierik.

Vernisajul a fost deschis de către directorul Muzeului Obiceiurilor Populare, care le-a urat bun venit participanților, le-a mulțumit pentru prezență în ciuda vremii neprielnice și a rostit câteva cuvinte despre autorul expoziției. În continuare autorul și-a prezentat seria celor paisprezece stațiuni ale Căii Sfintei Cruci care prezintă patima și moartea lui Isus. Acesta a precizat faptul că a început sculptura seriei pe 17 martie 2013, în timpul postului mare, evidențind faptul că aceste lucrări nu sunt începute oricând. Toate lucrările pe care le face le începe într-o anumită perioadă, una cu o încărcătură spirituală deosebită. Nici data vernisajului nu este aleasă la întâmplare, aceasta având loc în Săptămâna Patimilor, săptămână premergătoare Sărbătorii Paștelui pentru credincioșii romano-catolici din întreaga lume. Autorul aduce câteva noutăți în sculpturile sale printre care se evidențiază un nou personaj care participă la patima și moartea lui Isus. Acesta este calul care este considerat un bun prieten al omului și este părtaș la suferința lui Cristos. O altă noutate este aceea că Isus poartă pe umerii Săi doar o traversă a crucii care este legată de mâinile Sale, formându-se astfel o cruce, ceea ce semnifică faptul că Însuși Isus este Crucea.

Bolek Maierik s-a născut în 1968 în Pleșa, una din cele mai importante comunități de polonezi din România. Are sânge polonez, dar cu sufletul se simte român. Nu trăiește un război interior, deși, uneori, în

Wernisaż wystawy „Droga Krzyżowa”

W środę, 23 marca br. w Muzeum Obyczajów Ludowych na Bukowinie w Gura Humorului miał miejsce wernisaż wystawy rzeźby w drewnie zatytułowanej „Droga Krzyżowa” autorstwa Bolka Majerika.

Wernisaż otworzył dyrektor muzeum witając publiczność i dziękując za przybycie, mimo niesprzyjającej pogody, oraz wygłosił kilka słów o autorze wystawy. Następnie Bolek Majerik zaprezentował czternaście stacji Drogi Krzyżowej przedstawiających mękę i śmierć Jezusa. Artysta sprecyzował, że rozpoczął tworzenie tej serii prac 17 marca 2013 r. w czasie Wielkiego Postu, podkreślając fakt, że nie było to przypadkowe, ponieważ wszystkie swoje rzeźby rozpoczyna w okresie o wyjątkowym ładunku duchowym. Data wernisażu także nie była przypadkowa, gdyż miała miejsce w Wielkim Tygodniu poprzedzającym katolicką Wielkanoc.

Autor wprowadził kilka niepowtarzalnych elementów do swoich rzeźb, wśród których wyróżnia się nowa postać biorąca udział w męce i śmierci Jezusa. Jest to koń, uważany przez autora za przyjaciela człowieka i współuczestnika cierpienia Chrystusa. Innym nowatorskim elementem jest to, że Jezus na Swoich ramionach niesie tylko belkę poprzeczną krzyża, przymocowaną do rąk, co tworzy w ten sposób krzyż, symbolizujący fakt, że sam Jezus jest krzyżem.

Bolek Majerik urodził się w 1968 r. w Pleszy, jednej z najważniejszych miejscowości zamieszkałych przez Polaków na Bukowinie. Płynie w nim polska krew, ale duchowo czuje się Rumunem. Nie toczy jednak z tego powodu wewnętrznej walki, choć czasami w Polsce jest uważany za Rumuna, a w Rumunii za Polaka. Uważa, że ten dualizm go wzbogaca. Rzeźbi w kamieniu, drewnie i soli. Pisze wiersze w języku polskim, ma na swoim koncie wiele nagród w konkursach poetyckich. W 1986 r. ukończył Liceum Budowlane w Câmpulung Moldovenesc, a rzeźbić rozpoczął „w wieku pierwszych miłości, na skale, na skraju rodzinnej wioski”. W latach 1999-2000 artysta wykonał także rzeźby w soli, w kopalni soli w Kaczyce. Pisze i publikuje poezję w języku polskim. Do tej pory ukazały się jego trzy tomiki poezji: „Wcielenie słowa” w 1997 r., dwuzjęzyczny „Pomiędzy bogów, drzewa i ludzi” w 2002 r. oraz „Kim ja jestem?” w 2003 r.

W 2004 r. spełniło się jego marzenie i przyjęty został na staż w Akademii Sztuk Pięknych w Poznaniu, gdzie pozostawał do 2008 r. Był inicjatorem powstania pracowni rzeźby w kamieniu w ramach Akademii, lecz niestety w 2008 r. została ona zlikwidowana. Po

Polonia este considerat român, iar în România este privit ca polonez. Consideră că această dublă origine îl îmbogățește. Sculptează în piatră, lemn și sare. Scrie în limba polonă și a câștigat mai multe concursuri internaționale de poezie.

În 1986 a absolvit Liceul de Construcții din Câmpulung Moldovenesc, iar sculptura a început-o „la vârsta primelor iubiri, pe stâncă de la marginea satului natal”. În afară de sculptură, acesta scrie și publică trei volume de poezie în limba polonă. Primul volum „Încarnarea cuvântului” apare în 1997, al doilea volum bilingv româno-polon „Printre zei, copaci și oameni” apare în 2002, iar cel de-al treilea volum „Cine sunt eu” apare în 2003.

În 2004 visul îi este îndeplinit și pe baza sculpturilor în stâncă din Pleșa este acceptat la studii la Academia de Arte din Poznań – Polonia, unde studiază până în 2008. Este promotorul atelierului de sculptură în piatră din cadrul academiei, însă, din păcate, în 2008 atelierul de sculptură este desființat. După întoarcerea sa în țară participă la expoziții și tabere organizate de Secția de Sculptură a Academiei. În 2010 organizează expoziții personale de sculptură la Przemyśl în Polonia, în clădirea Muzeului Național, iar în 2011 expune la Belgrad la sediul Asociației Polonezilor din Serbia.

Tematica vernisajului expoziției de sculptură ronde-bosse intitulat „Calea Crucii” a fost îndelung studiată și aprofundată de autor. Din anul 2010 parohia romano-catolică „Sfinții Arhangheli” din Bălți deține un set complet de basoreliefuli în lemn cu tematica „Calea Crucii”. Un set asemănător de basoreliefuli se găsesc și într-o biserică romano-catolică din Portugalia. Între anii 1999 și 2000, acesta a executat diferite sculpturi în sare la Mina de sare de la Cacica.

După zeci de ani de căutare a formei în materie, sculptorul Bolek Maierik afirmă că mai are multe detalii de descoperit.

Text și foto: Iuliana Dascălu

powrocie do kraju uczestniczył w wielu wystawach i warsztatach organizowanych przez Wydział Rzeźby poznańskiej Akademii. W 2010 r. jego autorskie wystawy rzeźby odbyły się w Przemyślu, w Muzeum Narodowym Ziemi Przemyskiej, a w 2011 r. wystawił swoje rzeźby w Belgradzie, w siedzibie Stowarzyszenia Polaków w Serbii.

Tematykę Drogi Krzyżowej Bolek Majerik analizował i pogłębiał od dawna. Od 2010 r. rzymskokatolicka parafia pw. Świętych Archaniołów w Bielcach (Republika Mołdawia) posiada jego kompletną serię płaskorzeźb w drewnie pt. „Droga Krzyżowa”. Podobna seria płaskorzeźb znajduje się w pewnym rzymskokatolickim kościele w Portugalii.

Po wielu latach poszukiwania formy w tej dziedzinie, Bolek Majerik twierdzi, że ma do odkrycia jeszcze wiele detali.

Tłum. B. Breabăn

POLONUS

Tel/Fax: 0230 520355

www.dompolski.ro

e-mail: redactia_polonus@yahoo.com

ISSN 1223-4192

**Zespół redakcyjny
Colectiv de redacție:**

Elżbieta Wieruszewska-Calistru

Iwona Olszewska-Marculeac

Kazimierz Longier (KL)

Barbara Breabăn
Iuliana Dascălu
Ilona Biseada
Maria Mețec

Grup Mușatinii
tipografie · producție publicitară
SUCEAVA, tel.: 0230 523640

Zdjęcia na okładkach: dreamstime.com

